



# เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา

*Research and Development Newsletter*

ปีที่ 15 ฉบับที่ 169 ประจำเดือนกันยายน 2559



- ▶ start up ประเทศไทยด้วยรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
- ▶ ผลกระทบขององค์การธุรกิจจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ ป.ป.ช. มาตรา 103/7
- ▶ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan)

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ  
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

## เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา

Research and Development Newsletter

ปีที่ 15 ฉบับที่ 169

ประจำเดือน กันยายน 2559

### ที่ปรึกษา

นายอนุวัต ตันติวงศ์

ที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ

นางอรรพรรณ พันธุ์เป็รื่อง

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสาวอุษา โฆษิตตระกูล

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

### บรรณาธิการ

นายฐากร

จุลินทร

### วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร  
ด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้  
ให้แก่บุคคลในวงงานรัฐสภา อันเป็นประโยชน์ต่อ  
การปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติ

### กองบรรณาธิการ

นางสาวนารีลักษณ์

ศิริวรรณ

นายจันทรม

สีหาบุญดี

นายสิริสุสร

กระแสรุสนทร

นางสาวปิยะวรรณ

ปานโต

นางสาววิมลรัศม์

ศานติธรรม

นางสาวปรียวรรณ

สุวรรณสุนย์

นางสาวอัญชลิ

จวงจันทร์

นายฉัตรชัย

ศรีเมืองกาญจนา

### ฝ่ายจัดพิมพ์

นางสาวธณัฐดา

หาเรือนศรี

นางณัฐชานันท์

หนูทองอินทร์

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท

กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ 0 2244 2067-8

โทรสาร 0 2244 2062

### ฝ่ายเผยแพร่

นางภักดิ์ัญญา

มากท้องไทร

นางสาวนวลละออง

พรแก้ว

## บทบรรณาธิการ

ประเทศไทยกำลังจะมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามผลการออกเสียงประชามติซึ่งผู้มาใช้สิทธิออกเสียงส่วนใหญ่ให้ความเห็นชอบไปเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559 โดยร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำลังจะมีผลบังคับใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2559 หรือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 20 ของประเทศอันจะเป็นแผนที่หรือเข็มทิศนำทางการพัฒนาประเทศทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ของระบบการเมืองไทยโฉมหน้าใหม่ภายหลังเหตุการณ์ยึดอำนาจเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 จึงถือเป็นอีกก้าวในการเริ่มต้นใหม่ของประเทศด้วยรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนาประจำเดือนกันยายน 2559 เป็นฉบับที่ 169 ปีที่ 15 มีเนื้อหาประกอบด้วย คอลัมน์รอบด้านงานสภา เรื่อง **start up ประเทศไทยด้วยรัฐธรรมนูญฉบับใหม่** นำเสนอข้อคิดเรื่อง ทิศทางบทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติและหน่วยราชการในสังกัดของรัฐสภา คอลัมน์งานวิจัยและพัฒนาซึ่งนำเสนอการแก้ปัญหาการทุจริตและการวางระเบียบแบบแผนธรรมาภิบาลของประเทศ เรื่อง **“ผลกระทบขององค์กรธุรกิจจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ ป.ป.ช. มาตรา 103/7”** โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่มีต่อคู่สัญญา โดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบดูได้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ข้อเสนอว่า การกำหนดวงเงินขั้นต่ำที่ 500,000 บาท ที่ต้องการรายงานต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อาจทำลายธุรกิจขนาดเล็กและธุรกิจขนาดกลาง ซึ่งเป็นธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศ เนื่องจากการบีบบังคับให้ธุรกิจเหล่านี้ต้องหลุดพ้นออกไปจากระบบตลาด โดยธุรกิจเหล่านี้จะต้องกลายเป็นธุรกิจที่ไปปรับเหมาะช่วงให้กับธุรกิจขนาดใหญ่ หรืออาจต้องเปลี่ยนบทบาทจากธุรกิจที่ถูกกฎหมายที่เสียภาษีให้กรมสรรพากร ไปเป็นธุรกิจผิดกฎหมายที่ไม่ต้องเสียภาษีให้แก่ภาครัฐในการทำธุรกิจอีกต่อไป จึงควรมีการทบทวนจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องทำรายงานเสียใหม่ โดยผู้วิจัยเห็นว่าในระยะเริ่มต้นวงเงินขั้นต่ำควรอยู่ที่ 10 ล้านบาท คอลัมน์บทความที่น่าสนใจ เรื่อง **“แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan)”** ซึ่งเป็นการอธิบายถึงระบบเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลที่เป็นการลดการใช้เงินสดสำหรับการประกอบธุรกรรมทางเศรษฐกิจ ด้วยการโอนเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ คอลัมน์บทความวิจัย เรื่อง **การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์** นอกจากนี้มีคอลัมน์งานวิจัยและพัฒนาอีกเรื่อง คือ **เทคโนโลยีก่อสร้างชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง** ส่วนคอลัมน์รอบโลกวิจัยฉบับนี้นำเสนอ เรื่อง **ไอโซน** เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและการเกิดโรคหิวของชั้นไอโซน

กองบรรณาธิการหวังว่า ผู้อ่านจะได้รับข้อมูลความรู้จากเอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนาประจำเดือนกันยายน 2559 โดยต่อไปจะได้มีการนำเสนอสถานการณ์การปฏิรูปประเทศและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และกฎหมายเพื่อให้ผู้สนใจสามารถติดตามข่าวสารที่เกี่ยวข้องได้จากเอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนาฉบับหน้าอีกครั้ง สุดท้ายขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ คือภาพหน้าปกจาก <http://www.issaradhamtv.com/7641>

## สารบัญ

หน้า

### รอบด้านงานสภา

start up ประเทศไทยด้วยรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เรียบเรียงโดย ฐากร จุลินทร	1
--	---

### บทความวิจัย

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรียบเรียงโดย นารีนลักษณ์ ศิริวรรณ	7
---	---

### งานวิจัยและพัฒนา

เทคโนโลยีก่อสร้างที่พักรถชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เรียบเรียงโดย อัญชลี จวงจันทร์	13
ผลกระทบขององค์กรธุรกิจจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ ป.ป.ช. มาตรา 103/7 เรียบเรียงโดย วิมลรักษ์ ศานติธรรม	19

### บทความที่น่าสนใจ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) เรียบเรียงโดย ฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา	26
---	----

### รอบโลกวิจัย

ไอโซน เรียบเรียงโดย จันทมร สีหาบุญลี	33
---	----

## start up ประเทศไทยด้วยรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

เรียงเรียงโดย...ฐาภกร จุลินทร



ภาพรัฐธรรมนูญไทยจาก [http://click.senate.go.th/wp-content/uploads/2016/03/safe\\_image.jpg](http://click.senate.go.th/wp-content/uploads/2016/03/safe_image.jpg)

การออกเสียงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบต่อร่างรัฐธรรมนูญและคำถามเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559 มีผู้มีใช้สิทธิ 29,740,677 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 ของจำนวนผู้มีสิทธิทั้งหมด 50,071,589 คน พบว่า เป็นบัตรดี 28,804,432 ใบ หรือร้อยละ 96.85 เป็นบัตรเสีย 936,209 ใบ หรือร้อยละ 3.15 ส่วนผลการออกเสียงประชามติในประเด็นร่างรัฐธรรมนูญและคำถามเพิ่มเติม มีดังนี้

1. เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ 16,820,402 เสียง คิดเป็นร้อยละ 61.35 และไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ 10,598,037 เสียง คิดเป็นร้อยละ 38.65
2. เห็นชอบกับการกำหนดให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สำหรับช่วงเวลา 5 ปีนับแต่วันที่รัฐสภาชุดแรก 15,132,050 เสียง คิดเป็นร้อยละ 58.07 และไม่เห็นชอบกับข้อกำหนดดังกล่าว 10,926,648 เสียง คิดเป็นร้อยละ 41.93

ผลการออกเสียงประชามติดังกล่าวจึงนำไปสู่การปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ต่อไป อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะประกาศเพื่อใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย หน่วยงานทุกภาคส่วนของสังคม จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงส่วนราชการในสังกัดรัฐสภาเองก็ต้องมีการเตรียมการเพื่อรองรับผลการบังคับใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ดังนั้น เพื่อประโยชน์ต่อการเตรียมความพร้อมสำหรับรองรับภารกิจของรัฐสภาชุดต่อไป รอบด้านงานสภาจึงได้สำรวจความเกี่ยวข้องกันกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เฉพาะประเด็นที่มีการบัญญัติข้อความ

เพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ในอดีต มาเสนอตามลำดับมาตราดังต่อไปนี้ คือ มาตรา 76 วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา 77 วรรคสอง มาตรา 80 วรรคสอง มาตรา 107 มาตรา 129 วรรคสอง มาตรา 129 วรรคหก มาตรา 132 (1) มาตรา 203 วรรคสาม มาตรา 236 วรรคหนึ่ง มาตรา 270 มาตรา 271 ทั้งนี้ เพื่อนำเสนอเป็นบทสรุปก้าวต่อไปของรัฐสภาไทย

มาตรา 76 วรรคสองและวรรคสาม บัญญัติให้รัฐดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้ง หรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้รัฐจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

บทบัญญัติดังกล่าวจึงส่งผลให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาซึ่งมีกฎหมายบริหารงานบุคคลโดยเฉพาะคือ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. 2554 อาจต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) และสำนักพัฒนาบุคลากร คงต้องมีการทบทวนกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ โดยอาจต้องเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เป็นมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้ง หรือการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการรัฐสภา รวมทั้งควรมีการทบทวนประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภาซึ่งจัดทำไว้ตั้งแต่ปี 2554

มาตรา 77 วรรคสอง บัญญัติว่า ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณา ในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

บทบัญญัตินี้ดังกล่าวน่าจะมีความหมายถึงให้ฝ่ายบริหารหรือหน่วยงานภายใต้การบังคับบัญชาหรือการกำกับของคณะรัฐมนตรี เป็นองค์กรที่รับฟังความเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมาย อย่างไรก็ตาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้มีหน้าที่การเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญกำหนด ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอาจพิจารณามอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักกฎหมายหรือสำนักวิชาการ ทำหน้าที่ติดตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว

มาตรา 80 วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “ในระหว่างที่ประธานวุฒิสภาต้องทำหน้าที่ประธานรัฐสภาตามวรรคสอง แต่ไม่มีประธานวุฒิสภา และเป็นกรณีที่เกิดขึ้นในระหว่างไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ให้รองประธานวุฒิสภา ทำหน้าที่ประธานรัฐสภา...

บทบัญญัติดังกล่าวเป็นผลมาจากเหตุการณ์ทางการเมืองระหว่างปี 2556–2557 ที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2556 ทำให้ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีฐานะเป็นประธานรัฐสภาในอีกตำแหน่งด้วย หลังจากนั้นในวันที่ 20 มีนาคม 2557 มีเหตุการณ์ที่ประธานวุฒิสภาในขณะนั้น ซึ่งมีฐานะเป็นรองประธานรัฐสภาในอีกตำแหน่งหนึ่งถูกขี้อมูลความผิดจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีฐานจงใจใช้อำนาจหน้าที่กระทำความผิดบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ทำให้ต้องยุติการปฏิบัติหน้าที่ประธานวุฒิสภาซึ่งหมายความว่า ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ประธานรัฐสภาแทนได้ ส่งผลให้เกิดสุญญากาศในการบริหารงานรัฐสภาไทยเนื่องจากไม่มีผู้ทำหน้าที่ประธานรัฐสภาในขณะนั้น แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้บัญญัติความขึ้นใหม่เพื่อปิดช่องว่างและสุญญากาศดังกล่าว โดยกำหนดให้รองประธานวุฒิสภาสามารถทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทนได้ตามที่อ้างถึงแล้ว ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ รองประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อาจทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาได้

มาตรา 107 กำหนดให้รัฐสภามีสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 200 คน ขณะที่บทบัญญัติตามบทเฉพาะกาลในมาตรา 269 กำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 250 คนในระยะเริ่มแรกตามบทเฉพาะกาลเป็นเวลา 5 ปีซึ่งเป็นอายุของวุฒิสภาชุดแรก ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะต้องพิจารณาดำเนินการจัดเตรียมงบประมาณในส่วนของเงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม สวัสดิการอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นการเพิ่มเติม รวมทั้งการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัวสมาชิกวุฒิสภาที่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามจำนวนสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล 5 ปีนี้ด้วย

มาตรา 129 วรรคสอง บัญญัติว่า “...ในการดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ต้องไม่เป็นเรื่องซ้ำซ้อนกัน ในกรณีที่การกระทำกิจการ การสอบหาข้อเท็จจริง หรือการศึกษาในเรื่องใดมีความเกี่ยวข้องกัน ให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่จะต้องดำเนินการให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องทุกชุดร่วมกันดำเนินการ”

บทบัญญัติดังกล่าวต้องการแก้ปัญหาความปฏิบัติหน้าที่ซ้ำซ้อนกันของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ซึ่งแม้ว่าความในข้อ 82 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 จะได้เคยวางกลไกให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องว่า เพื่อให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนใดพิจารณาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน แต่ในทางปฏิบัติก็แทบจะไม่มีกรณีดำเนินการดังกล่าว นอกจากนั้นจำนวนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้นโดยมีภารกิจที่แยกย่อยจากภารกิจคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเดิมที่มีอยู่แล้ว จะทำให้การพิจารณาเรื่องใด ๆ โดยคณะกรรมการมีโอกาสรื้อซ้ำซ้อนกันมากยิ่งขึ้น ปัญหาการพิจารณาเรื่องที่ซ้ำซ้อนกันของคณะกรรมการ จึงน่าจะยังคงมีปรากฏให้เห็นได้เช่นเดิม ตัวอย่างเช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาเรื่อง ปัญหาและสถานการณ์ความตึงเครียดในคาบสมุทรมลายู ในวันที่ 18 เมษายน 2556 เวลา 09.30 นาฬิกา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข 213–216 ชั้น 2 อาคารรัฐสภา 2 ขณะเดียวกันคณะกรรมการการต่างประเทศ สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาเรื่อง สถานการณ์ความขัดแย้งบนคาบสมุทรมลายูในมิติความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในวันและเวลาเดียวกันกับการพิจารณาของคณะกรรมการการทหาร ทั้งคณะกรรมการการต่างประเทศได้จัดให้มีการประชุมที่ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข 205 ชั้น 2 อาคารรัฐสภา 2 ซึ่งมีระยะห่างจากห้องประชุมที่คณะกรรมการการทหารดำเนินการประชุมเพียงประมาณ 5 เมตร และมีการเชิญเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศ เข้าไปชี้แจงกับคณะกรรมการทั้ง 2 คณะในช่วงเวลาเดียวกัน การทำหน้าที่ซ้ำซ้อนกันของคณะกรรมการดังกล่าว ส่งผลให้นอกจากจะเป็นภาระต่อเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องเตรียมเอกสารหรือการใช้เวลาสำหรับชี้แจงต่อแต่ละคณะกรรมการแล้ว

ยังไม่อาจเกิดผลในเชิงบวกต่อประโยชน์สาธารณะเนื่องจากเป็นการใช้ทรัพยากรของรัฐทั้งในด้านงบประมาณหรือการบริหารเวลาสำหรับการพิจารณาเรื่องเดียวกัน โดยไม่มีความจำเป็น

นอกจากนี้มีข้อสังเกตคือ บทบัญญัติดังกล่าวอาจใช้ได้ในแต่ละสภาเท่านั้น แต่ไม่อาจใช้บังคับข้ามกันในการกิจของแต่ละสภาได้ โดยคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ต่างก็มีคณะกรรมการที่มีชื่อและภารกิจที่คล้ายคลึงกัน อาทิ คณะกรรมการการปกครอง การทหาร การต่างประเทศ เป็นต้น อีกทั้งคณะกรรมการสามัญของทั้ง 2 สภาต่างก็มุ่งพิจารณาเรื่องที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชนเป็นสำคัญ จึงทำให้การพิจารณาศึกษามีความซ้ำซ้อนในลักษณะเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ในวันที่ 13 มิถุนายน 2556 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ได้พิจารณาเรื่องเกี่ยวกับสาเหตุเสียชีวิตของนายเอกยุทธ อัญชันบุตร ต่อมา ในวันที่ 20 มิถุนายน 2556 คณะกรรมการการตำรวจ สภาผู้แทนราษฎร ก็ได้พิจารณาเรื่องเกี่ยวกับสาเหตุการเสียชีวิตของนายเอกยุทธ อัญชันบุตร เช่นเดียวกัน ปัจจุบันจึงยังไม่มีข้อบังคับการประชุมใดที่ป้องกันความซ้ำซ้อนของเรื่องที่พิจารณา ระหว่างคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา

มาตรา 129 วรรคหก บัญญัติว่า “ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเปิดเผยบันทึกการประชุม รายงาน การดำเนินการ รายงานการสอบหาข้อเท็จจริง หรือรายงานการศึกษา แล้วแต่กรณีของคณะกรรมการ ให้ประชาชนทราบ เว้นแต่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี มีมติมิให้เปิดเผย”

บทบัญญัติดังกล่าวมีศักดิ์ทางกฎหมายและสภาพบังคับสูงกว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอาจต้องร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไขของการเปิดเผยเอกสารหรือข้อมูลในข้อบังคับการประชุมของทั้ง 2 สภา นอกจากนี้มีข้อสังเกตคือ รายงานการประชุมที่เป็นการถอดข้อความทุกถ้อยคำจากเทปบันทึกเสียงซึ่งจัดทำโดยเจ้าพนักงานชวเลขของสำนักงานเลขาธิการของทั้ง 2 สภา จะอยู่ในความหมายของบันทึกการประชุมที่จะต้องเปิดเผยด้วยหรือไม่

มาตรา 132 (1) กำหนดให้รัฐสภาเป็นองค์กรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งแตกต่างกับบทบัญญัติเรื่องเดียวกันของรัฐธรรมนูญในอดีตที่ให้มีการเสนอพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอต่อวุฒิสภาในลำดับต่อไป บทบัญญัตินี้จึงน่าจะเป็นผลให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไว้ในข้อบังคับการประชุมรัฐสภาต่อไป

มาตรา 203 วรรคสาม บัญญัติว่า “ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา”

บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและยังมีการใช้บทบัญญัติดังกล่าวโดยอนุโลมใช้ในหมวด 12 องค์กรอิสระ ตามความในมาตรา 215-245 ที่เกี่ยวกับการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่ประกอบด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา 236 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชน

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำการตามมาตรา 234 (1) โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร หากประธานรัฐสภาเห็นว่ามิเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ...”

บทบัญญัติดังกล่าวมีความแตกต่างจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญปี 2550 ที่ให้ผู้เสียหายยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อให้ตั้งผู้ไต่สวนอิสระสำหรับดำเนินการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา ที่กระทำความผิดหรือร้ายรายผิดปกติ เนื่องจากบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ กำหนดให้เป็นการไต่สวนกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ด้วยการยื่นเรื่องต่อประธานรัฐสภา ทั้งนี้ ประธานรัฐสภาต้องตรวจสอบและวินิจฉัยว่า มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ ถ้าวินิจฉัยว่า มีเหตุอันควรสงสัย จึงเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอาจมอบหมายให้สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มงานประธานรัฐสภา หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้อง หรือเสนอความเห็นเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของประธานรัฐสภาในส่วนนี้ได้

มาตรา 270 กำหนดให้รัฐสภาเป็นองค์กรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ ซึ่งแตกต่างกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยทั่วไปที่เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอต่อวุฒิสภาในลำดับต่อไป อย่างไรก็ตามบทบัญญัติดังกล่าวมีลักษณะบังคับเป็นการชั่วคราวตามบทเฉพาะกาลที่ใช้บังคับเป็นเวลา 5 ปีตามอายุของวุฒิสภาชุดแรกของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ บทบัญญัติดังกล่าวจึงอาจจะเป็นผลให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตราพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศในข้อบังคับการประชุมรัฐสภาต่อไป

มาตรา 271 กำหนดให้รัฐสภาเป็นองค์กรที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรยับยั้งไว้ ถ้าสารัตถะของร่างพระราชบัญญัตินั้นเกี่ยวข้องกับ 1) เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโทษหรือองค์ประกอบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ เฉพาะเมื่อการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นมีผลให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากความผิดหรือไม่ต้องรับโทษ 2) เป็นร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่ามีผลกระทบต่อการดำเนินกระบวนการยุติธรรมอย่างร้ายแรง

บทบัญญัติในประเด็นตามมาตรา 271 จึงเป็นประเด็นใหม่ที่รัฐธรรมนูญในอดีตไม่เคยมีการบัญญัติในลักษณะนี้มาก่อน อย่างไรก็ตามบทบัญญัติดังกล่าวมีลักษณะบังคับเป็นการชั่วคราวตามบทเฉพาะกาลที่ใช้บังคับเป็นเวลา 5 ปีตามอายุของวุฒิสภาชุดแรกของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้จึงอาจจะเป็นผลให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาพระราชบัญญัติตามมาตรา 271 นี้ ไว้ในข้อบังคับการประชุมรัฐสภาต่อไป

#### บทสรุปก้าวต่อไปของรัฐสภาไทย

บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้กำหนดโครงสร้างการตรากฎหมายที่แตกต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับเดิม โดยให้รัฐสภาเป็นองค์กรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นตามมาตรา 270 เพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ ตามบทเฉพาะกาลในระยะเวลา 5 ปีซึ่งกำหนดจากอายุของวุฒิสภาชุดแรก รวมทั้งการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรมีมติยับยั้งตามความในมาตรา 271 ทั้งยังส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทในการเสนอ

ความเห็นสำหรับการตรากฎหมายด้วย นอกจากนั้นส่วนราชการในสังกัดรัฐสภายังต้องคำนึงถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลขององค์กร การเปิดเผยข้อมูล หรือสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนด้วยเพราะปัจจุบันมีหน่วยงานด้านสื่อสารมวลชนซึ่งเป็นส่วนราชการอยู่ในสังกัดของรัฐสภาด้วย จึงเป็นเรื่องสำคัญซึ่งฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะได้พิจารณาเนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยละเอียด เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีการพัฒนาตามแนวทางการปฏิรูปในมิติต่าง ๆ อย่างรอบด้านและพร้อมที่จะก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

#### รายการอ้างอิง

ฐากูร จุลินทร. (2557). รวมบทความเก่าเรื่องเกี่ยวเนื่องการเมืองไทย พ.ศ. 2556. สืบค้น 16 สิงหาคม 2559 จาก <http://library2.parliament.go.th/ebook/content-ebbas/2557-thakoon1.pdf>.

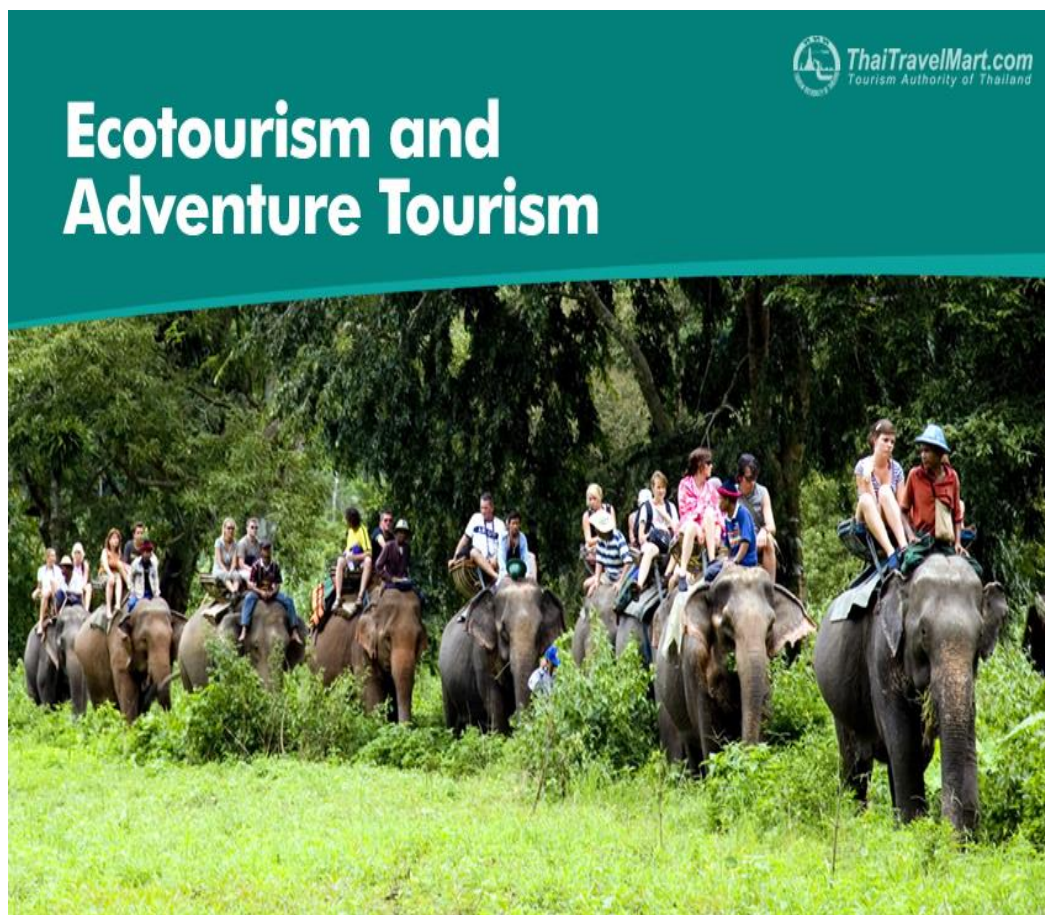
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2559). ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการออกเสียง. สืบค้น 16 สิงหาคม 2559 จาก <http://www.ect.go.th/th/wp-content/uploads/2016/08/ect110816.pdf>.

#### ภาพอ้างอิง

รัฐธรรมนูญไทย. (ม.ป.ป.). สืบค้น 3 สิงหาคม 2559 จาก [http://click.senate.go.th/wp-content/uploads/2016/03/safe\\_image.jpg](http://click.senate.go.th/wp-content/uploads/2016/03/safe_image.jpg)

## การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

เรียบเรียงโดย...นารีลักษณ์ ศิริวรรณ



ภาพจาก : [http://thaitravelmart.com/modules/wfdownloads/images/screenshots/wfd\\_12614576984b305122c2975--ecotourism.jpg](http://thaitravelmart.com/modules/wfdownloads/images/screenshots/wfd_12614576984b305122c2975--ecotourism.jpg)

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ซึ่งหมายถึง การท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ โดยการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การท่องเที่ยวมีความมั่นคง ยั่งยืนอยู่คู่สังคมมนุษย์ และก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงไม่เพียงเป็นการท่องเที่ยวเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่มุ่งขายสินค้าหรือบริการ แต่ยังมีมุ่งประสานประโยชน์ทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอีกด้วย ทั้งปัจจุบันการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ส่งผลให้เกิดการจ้างงาน การกระจายรายได้ การลงทุน และก่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดท่องเที่ยวโลก โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียและกลุ่มอาเซียนต่างกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อดึงนักท่องเที่ยวทั่วโลกเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศตนเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การกระตุ้นการท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงปัจจัยในหลายด้าน ซึ่งอาจจำแนกเป็นปัจจัยภายในและภายนอก ปัจจัยภายในที่สำคัญ เช่น ทรัพยากรการท่องเที่ยว ความปลอดภัย โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก สินค้าของที่ระลึก ภาพลักษณ์การประชาสัมพันธ์ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมภายในประเทศ เป็นต้น ส่วนปัจจัยภายนอก เช่น สภาวะเศรษฐกิจและการเมืองของโลก ความนิยมในการท่องเที่ยว การขยายเส้นทางคมนาคม นโยบายระหว่างประเทศ เป็นต้น โดยปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม และปัจจัยกระตุ้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยที่สำคัญประการหนึ่งคือ การก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) นโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การสร้างความรู้และสร้างปัจจัยแวดล้อมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ซึ่งสนับสนุนให้ไทยเป็น “ศูนย์กลางการผลิตสินค้าและบริการในภูมิภาคบนฐานแนวคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม” ดังนั้น แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นอีกปัจจัยสำหรับสนับสนุนให้การท่องเที่ยวไทยพัฒนาต่อไปได้บนฐานความเป็นไทยที่มีความหลากหลายทางด้านภูมิสังคมและวัฒนธรรม

ประเทศไทยได้นำแนวคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากำหนดเป็นนโยบาย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ในด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี โบราณสถาน โบราณวัตถุ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ รวมทั้งแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติในประเทศไทย อีกทั้งได้มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาทางการท่องเที่ยวและมุ่งผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยอาศัยเงื่อนไขด้านภูมิศาสตร์และด้านการพัฒนาเครือข่ายการคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้านให้สามารถเชื่อมโยงกันได้โดยสะดวก พร้อมกับการรักษาคุณภาพและความมีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวให้คงไว้ ตลอดจนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวที่ได้มาเยือนเพื่อให้ได้มีการกระจายรายได้ภายในประเทศมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ด้านการมีข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินงานพัฒนาหรือปฏิรูปการท่องเที่ยวของประเทศไทย จึงขอเสนอผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ดังต่อไปนี้

ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร และคณะ ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่า ตำบลเกาะยอมีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และมีการแบ่งแหล่งท่องเที่ยวเป็น 4 ประเภทคือ 1) ท่องเที่ยวเพื่อการเกษตร 2) ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ 3) ท่องเที่ยวทางโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม 4) ท่องเที่ยววิถีชีวิตพื้นบ้าน ตลอดจนร้านอาหารทะเลสด

นอกจากนี้พบการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการศึกษาศักยภาพท้องถิ่น ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในชุมชน ด้านการวางแผนพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว และด้านการดำเนินงานจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการ และศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทย ทั้งยังพบว่า องค์ประกอบของการพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนมี 4 ด้านคือ ด้านพื้นที่ท่องเที่ยว ด้านการจัดการด้านกิจกรรม และด้านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และพบว่า ชุมชนได้สร้างกระบวนการการมีส่วนร่วม

ในการทดลองจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในตำบลเกาะยอ จังหวัดสงขลาอีกด้วย

ชนาธิป สวัสดิ์ ทำการศึกษาเรื่อง พัฒนาการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ความต้องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกิดขึ้นจากปริมาณนักท่องเที่ยวมีเพิ่มมากขึ้น และพบว่า นักท่องเที่ยวจำนวนหนึ่งขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลให้เกิดปัญหาการทำลายทัศนียภาพความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ทั้งประชาชนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม เพราะหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเท่าที่ควร จึงส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ผลการวิจัยยังพบว่า 1) แกนนำชุมชนต้องการที่จะสร้างองค์กรที่เข้มแข็ง เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือกัน และหน่วยงานภาครัฐ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการและหลักการมีส่วนร่วม รวมทั้งควรมีการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ทั้งนี้ เพื่อจะได้พัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยั่งยืนต่อไป 2) การสร้างการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชน มีกระบวนการดังนี้ (1) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว (2) ฝึกปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (3) สร้างความตระหนักต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการประเมินกระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนผลการทดสอบความรู้และเจตคติของแกนนำชุมชน พบว่า แกนนำมีความรู้และเจตคติหลังการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และแกนนำชุมชนที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการมีความพึงพอใจในระดับมากต่อกระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สุรีย์ บุญญานุกพงศ์ และคณะ ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเส้นทางอารยธรรมล้านนาเชื่อมโยงกับ สปป.ลาว สหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย สนใจที่จะเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แต่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและองค์กรประกอบการรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือตอนบนยังมีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในระดับปานกลางถึงต่ำ จึงไม่สามารถตอบสนองและรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องเร่งดำเนินการพัฒนา คณะผู้วิจัยจึงได้เสนอแผนการบริหารจัดการและแผนปฏิบัติการในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมระหว่างภาคเหนือตอนบนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอารยธรรมล้านนา โดยมีกรอบเวลาดำเนินงาน 3 ปี แบ่งการพัฒนาออกเป็นระยะต่าง ๆ คือ ระยะการพัฒนานโยบาย ระยะการสร้างความพร้อม ระยะเวลาการสร้างเนื้อหา (Content) ต่าง ๆ ตลอดจนระยะการทำตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

รุ่งชัย ชวนไชยะกุล ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอนุรักษ์ในเขต 4 จังหวัดภาคตะวันตกแล้วมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและมาตรการส่งเสริมนักท่องเที่ยวสู่แหล่งท่องเที่ยว

เชิงนิเวศในเขต 4 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขตเศรษฐกิจทวายที่ภาครัฐและภาคเอกชนควรส่งเสริมนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาว่าควรกำหนดนโยบายและมาตรการแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ คือ นโยบายด้านการส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยว นโยบายด้านการส่งเสริมนักท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ นโยบายการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว นโยบายการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมในเขต 4 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย นโยบายด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านที่พักและแหล่งท่องเที่ยว นโยบายการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว นโยบายด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน นโยบายด้านการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์และนโยบายด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และนนทบุรี พบว่า จุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และนนทบุรี มีความคล้ายกันคือ ความสวยงามของสถาปัตยกรรมของสถานที่ท่องเที่ยว ประวัติความเป็นมาของสถานที่และชื่อเสียงของพระพุทธรูป โดยภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวที่โดดเด่นของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาคือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียง ในขณะที่จังหวัดนนทบุรีมีภาพลักษณ์ในการคงอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิม และภาพลักษณ์ของจังหวัดปทุมธานีเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมไทยรามัญ ส่วนผลการศึกษาในประเด็นการสื่อสารข้อมูลการท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ค้นหาข้อมูลท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตและต้องการให้เพิ่มรายละเอียดในเว็บไซต์ คือ แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่บนเส้นทางเดียวกัน แนะนำเรื่องที่พักราคาประหยัด และร้านอาหารที่มีชื่อเสียงในเรื่องความอร่อยในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า 1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีศักยภาพมากที่สุดของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และนนทบุรี คือ วัดนิเวศธรรมประวัติ วัดโบสถ์ และเกาะเกร็ด ตามลำดับ 2) แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แห่ง ควรรวมอยู่ในเส้นทางการท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ ได้แก่ เกาะเกร็ด วัดศาลเจ้า วัดโบสถ์ วัดนิเวศธรรมประวัติราชมงคล และชุมชนเกาะเกร็ด โดยรับประทานอาหารกลางวัน ณ วัดศาลเจ้า และรับประทานอาหารเช้า ณ ชุมชนเกาะเกร็ด มีจุดแวะรับ-ส่งนักท่องเที่ยว 3 จุด ได้แก่ ท่าเรือสะพานพระปิ่นเกล้า ฝั่งธนบุรี ท่าเรือจังหวัดนนทบุรี (ท่าน้ำนนท์) และท่าเรือปากเกร็ด 3) กลุ่มจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และนนทบุรี ซึ่งแม้จะมีแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย และที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง มีทุนวัฒนธรรมดั้งเดิมอยู่มาก มีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน และโครงข่ายเส้นทางคมนาคมที่อำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวและที่ตั้งอยู่ใกล้จังหวัดกรุงเทพมหานคร จนนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวพักผ่อนในระยะสั้นได้ แต่กลุ่มจังหวัดยังขาดแผนแม่บทเชิงบูรณาการแบบเชื่อมโยงเป็นกลุ่มเครือข่ายเดียวกัน ขาดระบบการบริหารจัดการแบบกลุ่มจังหวัด ทั้งแหล่งท่องเที่ยวริมแม่น้ำ และท่าเรือหลายแห่งที่มีความทรุดโทรม ตลอดจนมีปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมยังไม่ได้รับการแก้ไข รัฐบาลจึงควรให้ความสนับสนุนการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดดังกล่าวให้มียุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทางน้ำ เนื่องจากตลาดท่องเที่ยวโดยรวมมีแนวโน้มขยายตัว แต่การบริหารงานและนโยบายท่องเที่ยวของบางจังหวัดขาดความต่อเนื่อง ประกอบกับการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดจะมีมากขึ้น ขณะที่การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ น้ำท่วม โดยเฉพาะพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาได้ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนี้โดยตรง

ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยทั้ง 5 เรื่องดังที่นำเสนอมานี้ จึงนำมาสู่บทสรุปด้านแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งได้แก่

- 1) กำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งในด้านการตลาด ด้านความปลอดภัย ด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ด้านที่พักและแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านประชาสัมพันธ์และด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 2) แบ่งพื้นที่ท่องเที่ยวเป็นประเภท เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ เช่น ท่องเที่ยวเพื่อการเกษตร ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ท่องเที่ยวทางโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม และท่องเที่ยววิถีชีวิตที่บ้าน
- 3) จัดทำแผนการบริหารจัดการและแผนปฏิบัติการร่วมกันในแต่ละกลุ่มจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในบริเวณของพื้นที่หรือเส้นทางเดียวกัน โดยกำหนดกรอบเวลาดำเนินงาน
- 4) เพิ่มหรือสร้างความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายเส้นทางคมนาคม เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวทั้งในระยะสั้น สำหรับแหล่งท่องเที่ยวในปริมาณพลแบบไปกลับได้ใน 1 วัน
- 5) บูรณะซ่อมแซมหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายเส้นทางคมนาคมที่ทรุดโทรมหรือเสียหายจากภัยพิบัติขาดการดูแล
- 6) สร้างความร่วมมือส่วนร่วมเพื่อเรียนรู้โดยชุมชนในแต่ละพื้นที่ท่องเที่ยว ทั้งในด้านการวิเคราะห์ชุมชน การวางแผน การตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการ
- 7) สร้างการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชนด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
- 8) หน่วยงานภาครัฐควรจัดอบรมให้ความรู้แก่แกนนำชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การสร้างการมีส่วนร่วม การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การประชาสัมพันธ์ และควรสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ คือ ระยะการพัฒนานโยบาย ระยะการสร้างความพร้อม และระยะการทำตลาดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 9) ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเส้นทางเดียวกัน แนะนำเรื่องที่พักราคาประหยัด ร้านอาหารที่มีชื่อเสียงในเรื่องความอร่อยในพื้นที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ

### ความคิดเห็นของผู้จัดทำบทความ

เพื่อให้การท่องเที่ยวเกิดการเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน จะต้องสร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยว และการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชน โดยการเตรียมความพร้อมของพื้นที่ท่องเที่ยวให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยว เน้นการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพและขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และให้ความสำคัญกับมิติของการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง เพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตรและพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแทนการนำเข้าและบริโภคสินค้าจากต่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาอัตลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ท่องเที่ยว

### เอกสารอ้างอิง

- ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. (2555). การพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับจังหวัด  
พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และนนทบุรี. สืบค้น 2 สิงหาคม 2559. จาก  
[http://www.elebrary.trf.or.th/project\\_content.asp?PJID=RDG5550091](http://www.elebrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG5550091)
- ชนาธิป สวัสดิ์. (2555). พัฒนาการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ  
อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สืบค้น 2 สิงหาคม 2559.  
จาก <http://www.e-research.sru.ac.th/?q=node/36>
- ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร และคณะ. (2554). การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลเกาะยอ  
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. สืบค้น 2 สิงหาคม 2559. จาก  
[http://www.research\\_skru.com/rms/show\\_research.phd?id=26](http://www.research_skru.com/rms/show_research.phd?id=26)
- รุ่งชัย ชวนไชยะกุล. (2555). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอนุรักษ์ในเขต 4 จังหวัดภาค  
ตะวันตก. สืบค้น 10 สิงหาคม 2559. จาก  
[http://www.elebrary.trf.or.th/project\\_content.asp?PJID=RDG5550091](http://www.elebrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG5550091)
- สุรีย์ บุญญานุกพงศ์ และคณะ. (2557). การบริหารจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเส้นทาง  
อารยธรรมล้านนาเชื่อมโยงกับ สปป.ลาว สหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาชนจีน  
(ตอนใต้). สืบค้น 2 สิงหาคม 2559. จาก  
[http://www.elebrary.trf.or.th/project\\_content.asp?PJID=RDG5700050](http://www.elebrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG5700050)

### ภาพอ้างอิง

- การท่องเที่ยวอนุรักษ์ของประเทศไทย. (ม.ป.ป.). สืบค้น 16 สิงหาคม 2559 จาก [http://thaitravelmart.com/modules/wfdnloads/images/screenshots/wfd\\_12614576984b305122c2975--ecotourism.jpg](http://thaitravelmart.com/modules/wfdnloads/images/screenshots/wfd_12614576984b305122c2975--ecotourism.jpg).

## งานวิจัยและพัฒนา

# เทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

เรียบเรียงโดย...อัญชลี จวงจันทร์



ภาพจาก : [http://terrabbk.com/wp-content/uploads/2015/03/Prefab\\_4.jpg](http://terrabbk.com/wp-content/uploads/2015/03/Prefab_4.jpg)

ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีการก่อสร้างในปัจจุบันนำมาซึ่งเทคนิคก่อสร้างและวัสดุใหม่ ๆ ขึ้นมากมาย จนส่งผลให้เกิดช่องว่างของเทคนิคก่อสร้างระหว่างแบบดั้งเดิมที่มาจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น และแบบใหม่ที่มีความทันสมัยขึ้น เห็นได้จากการทำงานของช่างผู้ใช้เทคนิคก่อสร้างในชนบทที่มีอยู่จำนวนมากในประเทศซึ่งใช้เครื่องมือ เครื่องทุ่นแรงที่ทำได้ง่ายทั่วไป ไม่ซับซ้อน ทั้งมีการเรียนรู้จากภูมิปัญญาที่ส่งสมกันมาได้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของท้องถิ่นนั้น ๆ ทำให้เป็นไปได้ยากที่ช่างก่อสร้างในพื้นที่ชนบทจะใช้เทคนิคก่อสร้างที่ทันสมัย

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากชุมชนตำบลห้วยยาง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและเป็นแหล่งท่องเที่ยวติดทะเลที่มีปัญหาน้ำท่วมจากน้ำทะเลหนุนก่อให้เกิดปัญหาที่ปักสำหรับนักท่องเที่ยวที่หวาดกลัวตามมา ชุมชนห้วยยางจึงมีความต้องการในการก่อสร้างที่ปักชั่วคราวที่มีความคงทน รูปแบบสวยงาม และสามารถก่อสร้างได้ในต้นทุนต่ำ กล่าวคือ มีการใช้ส่วนผนังสำเร็จรูปโดยใช้เทคโนโลยีระบบพรีคาสท์และระบบพรีแพพร่วมกัน ซึ่งเทคโนโลยีทั้งสองระบบนี้จะช่วยให้ได้รูปแบบที่ปักชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเหมาะสม ลดโครงสร้างของเสา เนื่องจากวัสดุผนังจากเทคโนโลยีพรีคาสท์ มีความคงทนแข็งแรง ส่วนวัสดุผนังจากเทคโนโลยีพรีแพพจะช่วยให้สามารถปรับรูปแบบของที่ปักชั่วคราวได้ตามต้องการ

อัครนันท์ อริยศรีพงษ์ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จึงสนใจจะสร้างเทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผลที่ได้จะนำมาซึ่งเทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนในด้านขนาด ประโยชน์ใช้สอย และการสร้างรายได้ให้กับชุมชนอันเป็นรากฐานของการพึ่งพาตนเองได้ ทั้งชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาการออกแบบก่อสร้างที่ปักชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะอื่น ๆ ได้ต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาเทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเหมาะสม
2. สร้างรูปแบบเทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเหมาะสม
3. ถ่ายทอดและประเมินความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมเทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเหมาะสม

### วิธีการวิจัย

การศึกษารังนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) กล่าวคือ ใช้การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Sequential) และการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Investigation) ทั้งนี้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับท้องถิ่นจากแหล่งข้อมูล

1.1 สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ปักชั่วคราวตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่ปักชั่วคราวตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างที่ปักชั่วคราว การพัฒนาการและแนวทางในการก่อสร้างที่ปักอาศัยชั่วคราวที่เหมาะสมกับท้องถิ่น นำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์เนื้อหา กำหนดเป็นกรอบโมโนทัศน์ และแบบสัมภาษณ์สำหรับศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์

1.2 ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ข้อมูล (Empirical Investigation) ในบริบทเทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั่วคราวตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ 1) กลุ่มผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายอำเภอ 2) กลุ่มสมาชิกชุมชน ได้แก่ ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลห้วยยาง 3) ผู้ประกอบการที่ปักชั่วคราวที่มีประสบการณ์ในการก่อสร้างมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

2. สร้างรูปแบบเทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเหมาะสม โดยทำการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ในบริบทเทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั่วคราวตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการก่อสร้างที่ปักชั่วคราวเหมาะสมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการก่อสร้างที่ปัก ได้แก่ วิศวกรโยธา จำนวน 1 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ได้แก่ สถาปนิก จำนวน 1 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญด้าน

เทคโนโลยีปริศาสท์ ได้แก่ เจ้าของโรงงานปริศาสท์ จำนวน 1 คน 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจที่פקชั่วคราว ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ทขนาดเล็กในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 คน และผู้ประกอบธุรกิจในโรงแรมและรีสอร์ทขนาดเล็ก จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 2 คน รวม 4 คน

3. ถ่ายทอดและประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการฝึกอบรมต่อเทคโนโลยีก่อสร้างที่פקชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยการอบรมเรื่อง “เทคโนโลยีก่อสร้างที่פקชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” ใช้เวลา 1 วัน ให้กับ 1) กลุ่มผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายอำเภอ 2) ผู้ประกอบการที่פקชั่วคราว 3) กลุ่มสมาชิกชุมชนบ้านห้วยยาง จำนวน 100 คน

### ผลการวิจัย

1. การศึกษาเทคโนโลยีก่อสร้างที่פקชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับท้องถิ่น พบว่า การก่อสร้างรูปแบบที่פקชั่วคราวต้องมีความสวยงาม ราคาประหยัด ทนทาน รักษาสภาพแวดล้อมสามารถพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชนได้ สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน เป็นการออกแบบก่อสร้างหลังคาเป็นแบบเพิงหมาแหงน ทำให้ถ่ายเทอากาศได้สะดวก น้ำฝนไม่สาดเข้าที่פקชั่วคราวและเป็นรูปแบบที่פקชั่วคราวต้นแบบช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงคือ การใช้รูปแบบการก่อสร้างที่פקชั่วคราวเป็นแบบคอนกรีต ระบบเทคโนโลยีผสมผสานกับเทคโนโลยีปริศาสท์ ซึ่งเทคโนโลยีทั้งสองระบบนี้จะช่วยให้ได้รูปแบบที่פקชั่วคราวต้นแบบตามต้องการของชุมชน เพราะสามารถลดโครงสร้างของเสาทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย ค่าขนส่ง ค่าแรงงานในการเคลื่อนย้าย สอดคล้องกับผลการวิจัยของโจอัน ซี ดี โอเอ็นเตอร์เคม และคณะ พบว่า การใช้แผงคอนกรีตสำเร็จรูประบบปริศาสท์เป็นวัสดุที่มีความแข็งแรงมั่นคง สะดวก เรียบง่าย ประหยัดค่าใช้จ่ายในด้านวัสดุและแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่ค่าจ้างสูง นอกจากนี้ การลดระยะเวลาในการก่อสร้างจะช่วยประหยัดเงินทั้งทางตรงและทางอ้อม มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับเทคโนโลยีระบบพีแอฟ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีอุตสาหกรรมคอนกรีตสำเร็จรูปมีการพัฒนาแล้วเป็นการแก้ปัญหาการก่อสร้างเชิงพาณิชย์ในอนาคตได้

2. การสร้างรูปแบบเทคโนโลยีก่อสร้างต้นแบบที่פקชั่วคราวที่เหมาะสมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การสร้างรูปแบบเทคโนโลยีก่อสร้างที่פקชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเหมาะสม มีขนาด 15 ตารางเมตร ประกอบด้วย 1 ห้องนอนและ 1 ห้องน้ำ เป็นรูปแบบที่สามารถพักได้อย่างสะดวกสบาย การใช้เทคโนโลยีผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีพีแอฟกับเทคโนโลยีปริศาสท์ ซึ่งวัสดุผนังจากเทคโนโลยีพีแอฟช่วยให้สามารถปรับรูปแบบของที่פקชั่วคราวต้นแบบตามความต้องการได้ โดยใช้ระยะเวลาการก่อสร้างรวดเร็ว ประหยัดต้นทุน ซึ่งโครงการก่อสร้างที่פקต้นแบบในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการทดลองโครงการก่อสร้างที่פקชั่วคราวจำนวนทั้งหมด 11 หลัง ใช้ระยะเวลาในการก่อสร้างในแต่ละหลังไม่เกิน 7 วัน รวมระยะเวลาการก่อสร้างทั้งหมด 30 วัน งบประมาณต้นทุนคำนวณได้ 99,243 บาทต่อหลัง สอดคล้องกับผลการวิจัยของคริสเตียน โคช และแนลฮาดอย เบอร์เทเลเซน ที่วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการก่อสร้างที่פקแบบยั่งยืน พบว่า การก่อสร้างที่ใช้องค์ประกอบโครงสร้างสำเร็จรูปแบบพีแอฟมีมาตรฐานสูง ลดต้นทุน สะดวก รวดเร็ว มีความเสี่ยงน้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการควบคุมของสถาปนิก วิศวกร ด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า คุณสมบัติของวัสดุผนังจากเทคโนโลยีระบบปริศาสท์มีความคงทน แข็งแรง ประหยัดวัสดุแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชูเกียรติ นิมนานนิตย์ ที่กล่าวว่า ระบบการ

ก่อสร้างระบบขึ้นส่วนบุคคลสำเร็จรูป คือการก่อสร้างที่นำเอาอาคารบางส่วนหรือทั้งหมด เช่น พื้น ผนัง คาน เสา และบันได มาผลิตเป็นชิ้นส่วนคอนกรีตเสริมเหล็ก หรือชิ้นส่วนคอนกรีตอัดแรง ซึ่งอาจจะอยู่ในสถานที่ก่อสร้างหรือที่อื่นนำมาติดตั้งประกอบเป็นอาคาร ณ สถานที่ก่อสร้าง โดยที่รอยต่อระหว่างชิ้นส่วนๆ จะต้องสามารถรับหน่วยแรงที่เกิดขึ้นจากการผลิต และการติดตั้งได้ สนับสนุนกับงานวิจัยของพัศพันธ์ ชาญวสุนันท์ พบว่า การก่อสร้างระบบขึ้นส่วนบุคคลสำเร็จรูปเป็นหนึ่งในเทคนิคที่นิยมใช้ในการพัฒนาการก่อสร้าง และมีลักษณะเฉพาะตัวในการต้องการความต่อเนื่องของทรัพยากรและพื้นที่งานมากกว่าการก่อสร้างระบบหล่อ โดยแผนการดำเนินงานที่เชื่อในการก่อสร้างระบบขึ้นส่วนบุคคลแสดงข้อมูลอย่างจำกัด ไม่สามารถถ่ายทอดข้อมูลจากฝ่ายวางแผนสู่ฝ่ายควบคุมและฝ่ายปฏิบัติงานได้ และมีระยะเวลาการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานก่อสร้าง

3. การถ่ายทอดและประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการฝึกอบรมต่อเทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั้วคราวตันแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยการอบรมเรื่อง “เทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั้วคราวตันแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ได้รับการอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั้วคราวตันแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีความพึงพอใจที่ปักชั้วคราวตันแบบเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับดีมาก และมีความพึงพอใจในการถ่ายทอดด้านความรู้เรื่องเทคโนโลยีก่อสร้างที่ปักชั้วคราวตันแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากการอบรมในระดับดีมากเช่นกัน โดยผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจรูปแบบที่ปักชั้วคราวตันที่มีความเหมาะสม มีความสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน สามารถพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากชุมชนชาวบ้านห้วยยาง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบอาชีพประมงและเกษตรกรรมเป็นหลัก รวมทั้งมีอาชีพเสริมจากการท่องเที่ยว เพราะชุมชนบ้านห้วยยางมีสภาพพื้นที่อยู่ติดชายทะเล ชายหาดสวยงาม ทิวทัศน์เหมาะแก่การพักผ่อน ทำให้สามารถพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชนได้ เพราะชุมชนห้วยยางส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดินเดิม การรวมตัวกันสร้างที่ปักชั้วคราวตันแบบในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจะทำให้เพิ่มรายได้ให้กับชุมชนได้มากยิ่งขึ้น การรวมตัวกันในรูปวิสาหกิจชุมชนจะทำให้ลดต้นทุนการก่อสร้างที่ปักชั้วคราวตันแบบและสามารถคืนทุนได้เร็วขึ้น ซึ่งการก่อสร้างที่ปักชั้วคราวตันแบบจะสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันวางแผนการทำงาน โดยการบริหารงานจะสร้างความรักความสามัคคี เกิดการทวงหนท้วงถิ่นและลดการย้ายถิ่นฐานไปหางานทำนอกชุมชน ทั้งนี้คุณภาพการก่อสร้างที่ปักชั้วคราวตันแบบจะเป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในรูปแบบการก่อสร้างที่มีรูปแบบสวยงามโดยรูปแบบหลังคาเป็นแบบเพิงหมาแหงน ทำให้ถ่ายเทอากาศได้สะดวก น้ำฝนไม่สาด รักษาง่าย ทั้งนี้สืบเนื่องจากการออกแบบและการก่อสร้างที่ปักชั้วคราวตันได้ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ใช้แรงงานในชุมชนเป็นหลัก ใช้วัสดุก่อสร้างจำนวนไม่มาก บางส่วนเป็นวัสดุจากท้องถิ่นทำให้ไม่ก่อให้เกิดเสียงดังรบกวนจากเครื่องจักรและรถขนส่งวัสดุ การออกแบบที่ปักชั้วคราวตันแบบที่มีความเหมาะสมกับภูมิอากาศ คำนึงถึงความประหยัด รักษาง่าย รูปแบบสวยงามยึดหลักความพอเพียง ความพอประมาณ และความมีเหตุผล สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชัย พันธเสน, วรวิชัย เปรมชื่น และพิเชษฐ์ เกียรติเดชปัญญา พบว่า การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ราคาไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ ไม่ก่อให้เกิดหนี้และตอบสนองตลาดภายในท้องถิ่น ซึ่งการใช้เทคโนโลยีโดยใช้แรงงานที่เหมาะสมกับชุมชนและใช้แรงงานในชุมชนเป็นหลัก เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งทำให้ชุมชนเกิดความพึงพอใจในการก่อสร้างที่ปักชั้วคราว มองเห็นโอกาสการสร้างรายได้ในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิดของ อี.เอฟ. ชมกเกอร์ ที่กล่าวว่า การใช้วัสดุและทรัพยากรต้องเป็นวัสดุภายในประเทศหรือท้องถิ่น สอดคล้องต่อวัฒนธรรมวิถีชีวิตของชุมชน ใช้แรงงานในพื้นที่แหล่งชุมชน ลดการพึ่งพาแรงงานต่างถิ่น ลดการ

พึ่งพาเทคโนโลยีระดับสูง และมีรูปแบบที่พิกซ์คราวต้นแบบช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต

### ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

#### ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานภาครัฐควรนำแนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีก่อสร้างที่พิกซ์คราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้งานในการออกแบบและก่อสร้างที่พิกซ์คราว เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเอง พอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานให้ปวงชนชาวไทยยึดถือและปฏิบัติในชุมชนท้องถิ่นอื่น ๆ

2. หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการก่อสร้าง เช่น สาขาวิศวกรรม สาขาเศรษฐศาสตร์ ร่วมคิดเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการก่อสร้างที่พิกซ์คราวในท้องถิ่น แบบครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและนำแนวคิดที่ได้ไปเผยแพร่ให้กับเจ้าของที่พิกซ์คราวและช่างก่อสร้างตามภูมิภาคของประเทศไทย เพื่อเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ทางเทคโนโลยีก่อสร้างที่พิกซ์คราวในท้องถิ่นแบบครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดเป็นรูปธรรมต่อไป

3. สถาบันการศึกษาทุกระดับต้องผสมผสานองค์ความรู้ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยบรรจุการศึกษาเทคโนโลยีก่อสร้างที่พิกซ์คราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตร เพื่อสร้างบุคลากรที่ตระหนักและมีจิตสำนึกในการใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทันและเหมาะสมกับท้องถิ่น

4. หน่วยงานภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างชาตินำมาปรับมาประยุกต์ใช้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างเอกลักษณ์การสร้างที่พิกซ์คราวโดยยึดพื้นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่อุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศไม่ให้เกิดอยู่ใต้อิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีจากต่างชาติ

5. หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภายนอกควรสนับสนุนงบประมาณ ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักใช้เทคโนโลยีในท้องถิ่น สร้างที่พิกซ์คราวไว้บริการให้นักท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมชุมชนให้มีรายได้พึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดวิสาหกิจชุมชน

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเทคโนโลยีก่อสร้างที่พิกซ์คราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการใช้งานในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเทคโนโลยีการก่อสร้างและรูปแบบการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการก่อสร้างที่พิกซ์คราวที่เหมาะสม

2. การศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างในตำบลห้วยยาง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการศึกษารั้งต่อไป ควรทำการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ต่างจังหวัดอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยจะได้ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้

3. การใช้เทคโนโลยีระบบพรีคาสท์และระบบพรีแพคผสมผสานในการก่อสร้างบ้านพักชั่วคราว ต้นแบบให้มีรูปแบบสวยงามได้สะดวกสบาย ต้นทุนต่ำ รวดเร็ว เหมาะกับท้องถิ่น ฉะนั้น ควรนำเทคโนโลยีทั้งสองระบบไปทำการวิจัยในชุมชนอื่น ๆ

4. กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเทคโนโลยีที่พักชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ นำมาผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ออกแบบที่พักชั่วคราวให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนนั้น และสร้างเครื่องมือชี้วัดและประเมินผลในด้านอื่น ๆ เช่น ตัวชี้วัดรายได้ของชุมชน ตัวชี้วัดความสุขของชุมชน

#### **ความคิดเห็นของผู้จัดทำบทความ**

1. หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนควรสนับสนุนการถ่ายทอดแนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีการก่อสร้างที่พักชั่วคราว เพื่อให้เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นการพึ่งพาตนเองของชุมชนและตอบสนองตลาดการท่องเที่ยวภายในท้องถิ่น โดยประชาชนในชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการประกอบธุรกิจและสามารถสร้างรายได้ให้เกิดแก่ประชาชนในชุมชนได้

2. ควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการก่อสร้างที่พักชั่วคราวไปยังชุมชนอื่น ๆ ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถสนองความต้องการของชุมชนและพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชน และสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

#### **เอกสารอ้างอิง**

อัครนันท์ อริยศรีพงษ์. (2558). เทคโนโลยีก่อสร้างที่พักชั่วคราวต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุฎิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, โครงการปรัชญาคุุฎิบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยี.

#### **ภาพอ้างอิง**

บ้านที่สร้างจากวัสดุเหลือใช้. (ม.ป.ป.). สืบค้น 16 สิงหาคม 2559 จาก [http://terrabbk.com/wp-content/uploads/2015/03/Prefab\\_4.jpg](http://terrabbk.com/wp-content/uploads/2015/03/Prefab_4.jpg)

## ผลกระทบขององค์การธุรกิจจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ของ ป.ป.ช. มาตรา 103/7 เรียบเรียงโดย...วิมลรักษ์ ศานติธรรม



ภาพจาก : <http://csirsu.com/wp-content/uploads/2015/03/rattapong-1024x710.jpg>

ปัญหาการทุจริตในประเทศไทยยังคงมีแนวโน้มความรุนแรงมากขึ้นเป็นลำดับ สะท้อนได้จากดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศ ระหว่าง พ.ศ. 2538–2555 ซึ่งคาบเกี่ยวกับรัฐบาลหลายคณะ และเห็นได้ว่าในช่วงหนึ่งทศวรรษเศษ ๆ ที่ผ่านมา ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น ซึ่งชี้ได้ว่าระดับการคอร์รัปชันยังคงมีความรุนแรงอยู่มาก ขณะเดียวกันการแก้ปัญหาการคอร์รัปชันของประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเลย ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงองคาพยพด้านโครงสร้างสถาบันในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก นับตั้งแต่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี 2540 เป็นต้นมา จนกระทั่งถึงรัฐธรรมนูญปี 2550 ที่มีการจัดตั้งองค์กรและหน่วยงานใหม่ขึ้นอีกหลายหน่วยงาน อาทิเช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) รวมทั้งมีการออกพระราชบัญญัติอีกหลายฉบับ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันของประเทศ แต่ผลลัพธ์ที่ได้ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ

เมื่อมีประกาศของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2554 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 103/7 ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบดูได้ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของภาครัฐกับบุคคล หรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของภาครัฐให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของภาครัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของภาครัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีบุคคลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน และการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของภาครัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดใช้บังคับกับสัญญาที่มีมูลค่าตั้งแต่ 500,000 บาท (ห้าแสนบาทถ้วน) ขึ้นไป เว้นแต่ในช่วงระยะเวลาปีแรกคือ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2555-31 มีนาคม 2556 ให้ใช้บังคับกับสัญญาที่มีมูลค่าตั้งแต่ 2,000,000 บาท (สองล้านบาท) ขึ้นไป (ใช้บังคับชั่วคราวเป็นเวลา 1 ปี) จากประกาศดังกล่าวของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีผลกระทบต่อการศึกษาของบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของภาครัฐเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่ 500,000 บาท ขึ้นไป และครอบคลุมไปทุกประเภทกิจการด้วย จึงเป็นเหตุผลสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้

#### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานภาครัฐ
2. ศึกษาผลกระทบด้านบวกและด้านลบของมาตรา 103/7 ที่มีต่อบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานภาครัฐ
3. ศึกษาว่ากิจการงานประเภทใดที่ควรอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำ และแสดงบัญชีรายการรับจ่ายตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
4. เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานต่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้สามารถทำงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

#### วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยภาคสนาม (Field Research) ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Groups) โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) 3 กลุ่มแรก เป็นเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. และเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร กลุ่มที่สอง ได้แก่ กลุ่มธุรกิจเอกชนไทยที่เป็นนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา กลุ่มที่สาม ได้แก่ ส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

## ผลการวิจัย

1. หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคล เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานภาครัฐ

ตามกฎหมายกำหนดให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ (บข.1) ต่อกรมสรรพากร โดยถูกคาดหวังว่าจะสามารถตอบสนองการเสาะหาที่มาของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบที่ทำให้ภาครัฐเสียหาย สามารถเห็นเส้นทางในการจ่ายเงินอันจะสามารถสืบสาวไปถึงการสมยอมในการเสนอราคา การแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรม การจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่รัฐเพื่อให้ได้เป็นคู่สัญญา อันจะนำไปสู่การปราบปรามเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดหรือละเว้นไม่ปฏิบัติหน้าที่ ระบบบัญชีจึงถูกออกแบบมาเพื่อให้ทราบกำไร ขาดทุน รายรับ รายจ่าย เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบภาษีเงินได้ ควบคู่ไปกับการตรวจสอบการดำเนินคดีทุจริต ซึ่งจะส่งผลต่อการตรวจสอบเส้นทางการใช้จ่ายเงินรายโครงการ หากคู่สัญญาไม่ปฏิบัติตามจะมีการถอนรายชื่อการขาดคุณสมบัติ ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า สาเหตุที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้าง ยังไม่เพียงพอ 2) การขาดการประสานงานเพื่ออบรมเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจจากหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายโดยตรง คือ สำนักงาน ป.ป.ช. 3) ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อสอบถามและการประสานงานจัดส่งข้อมูลยังขาดความสะดวกในการติดต่ออยู่มาก 4) สำนักงาน ป.ป.ช. มีข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ ทั้งด้านจำนวนคนและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขนาดใหญ่ที่ใช้ในการประมวลผล 5) สำนักงาน ป.ป.ช. และ ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ยังขาดการประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและถูกต้องร่วมกัน 6) การรายงานตาม บข.1 เป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก เพราะมีภาระต้นทุนในการว่าจ้างนักบัญชีในขณะที่บริษัทขนาดใหญ่จะไม่มีปัญหาในการดำเนินการ จึงอาจทำให้เกิดการผูกขาดในกลุ่มธุรกิจรายใหญ่ และ 7) กฎหมายฉบับนี้ควรมีการประเมินผลการบังคับใช้ ควรจะเริ่มจากโครงการขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไปก่อนในระยะ 3-5 ปีแรก หลังจากนั้นจึงควรมีการประเมินผลเพื่อปรับเปลี่ยนหรือลดวงเงินเพื่อความเหมาะสม

2. ผลกระทบด้านบวกและด้านลบของมาตรา 103/7 ที่มีต่อบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานภาครัฐ

มาตรา 103/7 ส่งผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบต่อกลุ่มนักการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง คือ กรมสรรพากร กรมบัญชีกลาง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และธุรกิจทั้งขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ฯลฯ โดยกลุ่มที่เห็นด้วยกับการออกมาตรานี้คือ (1) เป็นการควบคุมการทุจริตจากการจัดซื้อจัดจ้างทุกหน่วยงานของภาคราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จากการลือคสเป็ค หรือการกำหนดเงื่อนไขของ TOR ที่เอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจที่เป็นพวกพ้องของนักการเมือง (2) เพื่อเป็นการเปิดเผยการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปอย่างโปร่งใส และตรวจสอบได้ (3) เพื่อให้กรมสรรพากรสามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายมากขึ้น (4) เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน ที่สามารถเข้าถึงข่าวสารข้อมูลเรื่องการประมูล และการกำหนดราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้าง และ (5) เป็นการควบคุมการใช้อำนาจและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมกรรมการมีผลประโยชน์ทับซ้อนจากโครงการจัดซื้อจัดจ้างของข้าราชการระดับสูงตาม

กระทรวง กรม กอง และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำหรับผู้ที่ไม่เห็นด้วยโดยเห็นว่ามาตรานี้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างได้ เหตุผลคือ (1) ปัญหาความไม่พร้อมของหน่วยงานภาครัฐที่ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการออกมาตรานี้และกำหนดให้มีการบังคับใช้ ขาดบุคลากรที่จะทำหน้าที่และไม่มีใครอยากทำเนื่องจากมีความเสี่ยงทางด้านกฎหมาย ยิ่งไปกว่านั้นไม่สามารถพึ่งพิงด้านคำแนะนำจาก ป.ป.ช. ได้เนื่องจากก็มีกำลังคนน้อยเช่นกัน (2) ปัญหาของระบบการตรวจสอบผู้ประกอบการมีความเห็นว่าเป็นการแก้ไขปัญหาที่ไม่ตรงจุด หากจะมีการควบคุมการทุจริต ควรจะต้องมีมาตรการที่ทำให้การตั้งงบประมาณโครงการและการทำ TOR เป็นไปอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ จุดอ่อนของระบบการแสดงบัญชีค่าใช้จ่าย บข.1 นั้นไม่สามารถสะท้อนรายจ่ายได้จริง ไม่มีมาตรฐานรองรับและไม่มีผู้ตรวจสอบ ผู้ประกอบการจึงเห็นว่า ป.ป.ช. ควรปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคากลางจะเป็นประโยชน์มากกว่า (3) ผลกระทบต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ผู้ประกอบการเห็นว่าการจัดทำ บข.1 เป็นการสร้างภาระ ซึ่งหาก ป.ป.ช. ต้องการตรวจสอบการทุจริตก็ควรทำงานร่วมกับกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลาง โดยทำให้ระบบบัญชีของกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลางเชื่อมโยงถึงกันได้ ดีกว่าจะสร้างระบบบัญชีใหม่

3. กิจการงานประเภทใดที่ควรอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่าย ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

หน่วยงานที่เป็นคู่สัญญาที่ดำเนินการภายใต้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ซึ่งครอบคลุมกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งประกอบด้วยราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบบริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม หน่วยงานธุรการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานธุรการขององค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานรัฐ และเมื่อพิจารณาจากข้อสัญญาจะมีทั้งสัญญาสัมปทาน และสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ พบว่า เป็นการสร้างระบบที่ซับซ้อนโดยไม่จำเป็น ซึ่งหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางควรสร้างระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อนำไปใช้วิเคราะห์และแสวงหาข้อเท็จจริงได้มากกว่า กฎหมายฉบับนี้ต้องการสร้างกลไกควบคุมการใช้งบประมาณของหน่วยงานภาครัฐในการจัดซื้อจัดจ้าง เนื่องจากการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ไม่ได้เป็นเพียงการจัดซื้อจัดหาเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุ ครุภัณฑ์หรือบริการต่าง ๆ ให้แก่หน่วยงานของรัฐ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเพื่อจัดทำบริการสาธารณะเท่านั้น แต่มีผลกระทบโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม เพราะการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐนั้นเป็นการใช้จ่ายเงินซึ่งเป็นจำนวนมหาศาลในแต่ละปี การจัดซื้อจัดจ้างจึงมีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยตรง ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่จะมีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหรือจีดีพี ด้วยเหตุนี้การควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณจึงต้องมีความโปร่งใส คุ่มค่าและมีประสิทธิภาพ

4. ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานต่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้สามารถทำงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

4.1 การสร้างความพร้อมด้านบุคลากร ซึ่งในที่นี้ครอบคลุมตั้งแต่บุคลากรของสำนักงาน ป.ป.ช. กรมสรรพากร กรมบัญชีกลาง กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ฯลฯ

สำนักงาน ป.ป.ช. ควรจัดการฝึกอบรมเรื่องวิธีการปฏิบัติตามมาตรา 103/7 และ 103/8 ให้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่จะทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้ง 77 จังหวัดทั่วประเทศ ทั้งควรจัดอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกองค์กรทั่วประเทศและควรจัดทำเอกสารคู่มือการทำงานเพื่อแจกจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกองค์กรด้วย โดยคู่มือดังกล่าวควรอธิบายถึงขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำงาน และมีคำถาม-คำตอบต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่จะต้องถูกถามจากนักธุรกิจเป็นประจำ โดยควรทำการเผยแพร่คู่มือการทำงานทางเว็บไซต์ของ ป.ป.ช. ด้วย นอกจากนี้ ป.ป.ช. ควรปรับปรุงระบบการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพง่าย และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วและทันการณ์ เช่น การนำเอาระบบการสื่อสารสมัยใหม่แบบสองทาง (Social media) มาใช้ เนื่องจากจำนวนบุคลากรของ ป.ป.ช. ที่รับผิดชอบในเรื่องนี้มีจำนวนจำกัด ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่จะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้ เป้าหมายของ ป.ป.ช. ที่ควรทำให้ได้ก็คือ การเอาชนะความไม่พร้อมของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐ ด้วยการให้ความรู้และความเข้าใจทั้งในเรื่องของเนื้อหาของกฎหมาย และแนวทางการทำงานตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ของการปฏิบัติ

4.2 ควรมีการปรับปรุงระบบ บข.1 ให้อยู่บนหลักการที่มีมาตรฐาน และได้รับการรับรองตามหลักบัญชีสากล ทั้งสามารถสะท้อนรายการได้จริง และเป็นระบบที่ทำได้ง่ายจนไม่กลายเป็นภาระของผู้ประกอบการ ดังนั้น ป.ป.ช. จึงควรศึกษาความเป็นไปได้ที่จะปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยทำงานร่วมกับกรมบัญชีกลางและกรมสรรพากรในการทำให้บัญชีเป็นระบบเดียวกัน เพื่อเป็นการลดภาระของผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ไม่ต้องรายงานบัญชีหลายระบบในโครงการจัดซื้อจัดจ้างอันเดียวกัน ทั้งควรจะต้องมีการบูรณาการและมีการตรวจสอบ ต้องสามารถจัดกระบวนการให้มีการสอบยันไปยังร้านค้าต่าง ๆ ในเรื่องของการออกใบเสร็จ และถ้าสงสัยควรมีสหิทธิตรวจสอบบัญชีอื่น ๆ ที่ไม่ได้ส่งด้วย รวมถึงมีบทลงโทษที่ชัดเจน แต่ขั้นตอนที่ ป.ป.ช. ยังไม่ได้ระบุไว้คือ ถ้าหากเรื่องบัญชีไม่ถูกต้องจะอย่างไร ขณะนี้ยังไม่กำหนดว่าจะมีโทษอย่างไร ในขณะที่กรมสรรพากรมีมาตรการเกี่ยวกับผู้ประกอบการที่เลียงภาษีชัดเจน จนผู้ประกอบการไม่อยากทำผิดกฎระเบียบของสรรพากร เพราะมีความเกรงกลัวกับมาตรการต่าง ๆ ในการลงโทษของกรมสรรพากร ดังนั้น ในระยะยาว ป.ป.ช. จำเป็นต้องบูรณาการกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิผล ทำระบบบัญชีให้มีมาตรฐาน ตรวจสอบได้ มาตรการของมาตรา 103/7 ในขณะนี้ไม่มีกระบวนการของการสอบยันกับหน่วยงานอื่น ๆ เพราะกรมสรรพากรไม่มีหน้าที่ตรวจสอบ ดังนั้นจึงต้องมีการสอบยันกับร้านค้าและสถาบันการเงินอื่น ๆ ทั้งระบบ ถ้าไม่ทำเช่นนี้ก็จะไม่เกิดผลในทางปฏิบัติได้

4.3 ป.ป.ช. ควรส่งเสริมมาตรการเชิงบวกของกฎหมายมาตรานี้มากกว่าการใช้มาตรการเชิงลบ กล่าวคือ ป.ป.ช. ควรให้ความสนใจกับเจ้าหน้าที่ที่ทำงานโดยสุจริต และนักธุรกิจที่พบกระบวนการทุจริตให้สามารถแจ้งกับเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้โดยง่าย และ ป.ป.ช. ต้องสามารถให้หลักประกันเรื่องการให้ความคุ้มครองอย่างปลอดภัยแก่ผู้ที่แจ้งข่าวสารข้อมูลมากกว่าการใช้ความพยายามที่จะจับผิดนักธุรกิจและเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นเรื่องของการใช้มาตรการเชิงลบของกฎหมายมาตรานี้ ทั้งควรเร่งดำเนินการให้มีหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนและเข้าไปตรวจสอบการทุจริตอย่างรวดเร็ว ซึ่งอาจจะเป็นหน่วยงานของ ป.ป.ช. เอง หรืออาจเป็นหน่วยงานภาครัฐร่วมกับเอกชนก็ได้ แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรเป็นหน่วยงานภาครัฐแบบใหม่ที่เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างภาคราชการกับภาคเอกชน และไม่ควรร้องจับผิดเอกชนแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ควรให้ความสนใจในการตรวจสอบหน่วยงานภาครัฐด้วย เพราะหากเอกชนกระทำความผิดจะมีกฎหมายกำหนดการลงโทษเอาไว้อย่างชัดเจน คือ มีโทษทางอาญา แต่หากหน่วยงานรัฐกระทำความเสียหายต่อประโยชน์ของสาธารณะ กฎหมายที่จะลงโทษต่อข้าราชการนั้นยังไม่มีที่ชัดเจน ตัวอย่างเช่น โครงการที่ใช้

งบประมาณไปแล้วไม่เกิดผล เช่น อาคารของหน่วยงานรัฐบางหน่วยงานสร้างเสร็จแล้ว แต่ไม่สามารถใช้งานได้ ต้องปล่อยทิ้งร้างไว้เป็น 10 ปี โครงการประเภทนี้มีอยู่เป็นจำนวนมากที่ทำแล้วไม่คุ้มค่ากับการใช้งาน ซึ่งความเสียหายมีมากกว่าการต้องจ่ายเงินได้โต๊ะ 20% เพราะการสูญเสียแบบนี้เป็นการสูญเสีย 100%

4.4 ป.ป.ช. ควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการกำหนดวงเงินขั้นต่ำของธุรกรรมตามมาตรา 103/7 เนื่องจากการกำหนดวงเงินขั้นต่ำที่ 500,000 บาท ที่ต้องการรายงานต่อ ป.ป.ช. อาจทำลายธุรกิจขนาดเล็ก และ ธุรกิจขนาดกลาง ซึ่งเป็นธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศ เนื่องจากการบีบบังคับให้ธุรกิจเหล่านี้ต้องหลุดพ้นออกไปจากระบบตลาด พวกเขาอาจต้องกลายเป็นธุรกิจที่ปรับเหมาะช่วงให้กับธุรกิจขนาดใหญ่ หรืออาจต้องเปลี่ยนบทบาทจากที่เคยเป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมายที่เสียภาษีให้กรมสรรพากร ไปเป็นธุรกิจผิดกฎหมายที่ไม่ต้องเสียภาษีให้แก่ภาครัฐ ในการทำธุรกิจอีกต่อไป ป.ป.ช. จึงควรทบทวนจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องทำรายงานถึง ป.ป.ช. เสียใหม่ โดยผู้วิจัยเห็นว่าในระยะเริ่มต้นวงเงินขั้นต่ำควรอยู่ที่ 10 ล้านบาท

4.5 สืบเนื่องมาจากมาตรการ 103/7 เป็นสัญญาที่มีสาระว่า หน่วยงานรัฐที่ตกลงให้ทุนสนับสนุนเพื่อการค้นคว้าโดยการทดลอง สืบสวน หรือการศึกษาตามหลักวิชาการเพื่อให้ได้ข้อมูล ความรู้ รวมทั้ง การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการต่าง ๆ อันจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วิชาการ หรือเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ แต่โดยข้อกำหนดของมาตรา 103/7 ได้กำหนดมาตรฐานที่มีการปฏิบัติซึ่งแตกต่างกันระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐกับมหาวิทยาลัยเอกชน กล่าวคือ มหาวิทยาลัยของรัฐสามารถเสนอโครงการวิจัยต่อหน่วยงานภาครัฐและสามารถได้โครงการโดยไม่ต้องผ่านการประมูล ในขณะที่ มหาวิทยาลัยของเอกชนไปเสนองานต่อภาครัฐจะต้องมีการเปิดประมูลแข่งขันกันก่อน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักคิดของการออกข้อบังคับนี้คือ มองว่ามหาวิทยาลัยของรัฐไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้ากำไรหรือมีผลประโยชน์มาเกี่ยวข้อง กรณีดังกล่าวจึงทำให้เกิดลักษณะของการปฏิบัติแบบสองมาตรฐานขึ้น

#### ความคิดเห็นของผู้สรุปบทความ

จากประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นผู้สัญญาทำกับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2554 มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ โดยประกาศเพิ่มเติมจากราชบัณฑิตยสถานว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554 ในมาตรา 103/7 ให้หน่วยงานรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูล รายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะราคากลางไว้ในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับโครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ ซึ่งจากกฎหมายนี้จะทำให้เกิดปัญหาให้กับผู้รับเหมารายเล็กมากกว่าบริษัทขนาดใหญ่ เนื่องจากผู้รับเหมารายเล็กและผู้รับเหมาท้องถิ่นมีข้อจำกัด คือ ขาดความชำนาญในการทำบัญชี โดยพระราชบัญญัติบังคับใช้รวมถึงบุคคลธรรมดาด้วย ซึ่งบุคคลธรรมดาที่ประกอบอาชีพอิสระจะหาคนที่มาทำบัญชีให้แบบบริษัทใหญ่ ๆ ซึ่งถ้าเป็นอย่างนี้ต่อไปจะมีผู้รับงานจากรัฐน้อยลง เพราะเป็นเรื่องยุ่งยากบุคคลเหล่านี้จะกลายเป็นผู้รับเหมาช่วงแทน บริษัทเล็กจะไม่ประมูล เพราะไม่สามารถทำรายละเอียดบัญชีแบบนี้ กฎหมายดังกล่าวนี้จึงส่งผลกระทบต่อผู้รับเหมารายเล็กสิ่งที่จะเกิดขึ้นคือ การมีหัวคิวเยอะขึ้น รัฐจะได้งานที่มีต้นทุนสูงขึ้น ในส่วนของผู้รับเหมารายใหญ่จะต้องรื้อระบบบัญชีใหม่ จ้างคนเพิ่ม บริหารเงินต้นทุนลำบาก ความล้มเหลวธุรกิจรั่วไหล กรมสรรพากรจะรักษาความล้มเหลวธุรกิจของบริษัทได้หรือไม่ เพราะการทำแบบนี้เป็นการแทรกแซงธุรกิจ รัฐต้นทุนคนขายว่า แต่ละโครงการมีกำไรขาดทุนเท่าไร ซึ่งบางครั้งภาคธุรกิจ

ก็ไม่อยากให้มีใครรู้ เพราะเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการแข่งขันทางธุรกิจ ซึ่งขัดกับหลักการทำธุรกิจและเป็นการเปิดช่องให้มีการกลั่นแกล้งกันง่ายขึ้น เช่น ถ้ามีคู่แข่งทางธุรกิจไปร้องขอให้ ป.ป.ช. ตรวจสอบ เพื่อเป็นการกลั่นแกล้งคู่ต่อสู้ ดังนั้น การประเมินแต่ละครั้งคนที่ขาดคุณสมบัติอาจมีมากจนไม่มีใครสามารถเข้าร่วมประมูลได้ เพราะการตรวจสอบที่ไม่มีมาตรฐานชัดเจน

#### เอกสารอ้างอิง

**กฎหมาย ป.ป.ช. ฉบับใหม่ ในสายตาของภาคธุรกิจ ใครเข้าข่ายต้องแจ้งบัญชีรายโครงการ.**

(2011). สืบค้น 8 กุมภาพันธ์ 2559 จาก <http://thaipublica.org/2011/10/>

Anti-corruption-bidding/

สังคีต พิริยะรังสรรค์ และคณะ. (2557). **ผลกระทบขององค์การธุรกิจจากการป้องกันและปราบปรามการ**

**ทุจริตของ ป.ป.ช. มาตรา 103/7.** กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

#### ภาพอ้างอิง

**มาตรการป้องกันการคอร์รัปชัน.** (ม.ป.ป.). สืบค้น 16 สิงหาคม 2559 จาก [http://csirsu.com/](http://csirsu.com/wp-content/uploads/2015/03/rattapong-1024x710.jpg)

[wp-content/uploads/2015/03/rattapong-1024x710.jpg](http://csirsu.com/wp-content/uploads/2015/03/rattapong-1024x710.jpg).

## บทความที่น่าสนใจ

# แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan)

เรียบเรียงโดย...ฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา



ภาพจาก : [http://www.nationweekend.com/home/media//news-calendar/photo\\_news/news\\_img\\_1363\\_1.jpg](http://www.nationweekend.com/home/media//news-calendar/photo_news/news_img_1363_1.jpg)

National e-Payment เป็นระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่รัฐบาลกำลังพยายามผลักดัน เพื่อให้มีระบบรองรับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับการใช้งานเทคโนโลยี โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือที่ขยายวงกว้างขึ้น และมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยรวม รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังจึงได้ริเริ่มผลักดันแนวคิด National e-Payment ขึ้นตั้งแต่ในช่วงปี 2558 และนำไปสู่การที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ซึ่งกำหนดให้มีการดำเนินงานโครงการสำคัญคู่ขนานกันไปในช่วงเวลาเดียวกัน ได้แก่ 1) ระบบการชำระเงินแบบ Any ID 2) การขยายการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ 3) ระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และ 4) โครงการ e-Payment ภาครัฐ

ทั้งนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินของประเทศไทยให้เข้าสู่ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) อย่างครบวงจร บูรณาการและยั่งยืน สามารถรองรับธุรกรรมทางการเงิน และ

กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปอย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น อันเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของภาคธุรกิจของประเทศไทย ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และสร้างความมั่นคงให้กับระบบบริหารจัดการการเงินการคลัง

**โครงการที่ 1** บริการโอนเงินและรับโอนเงินแบบใหม่ “พร้อมเพย์” (Prompt Pay) เดิมชื่อ ระบบการชำระเงินแบบ Any ID)

การบริการโอนเงินและรับโอนเงินแบบพร้อมเพย์ เป็นโครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินของประเทศไทยให้สามารถรองรับการโอนเงินระหว่างธนาคาร โดยใช้หมายเลขหรือรหัสใด ๆ (Any ID) ที่กำหนดในการระบุผู้รับโอน เช่น หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ เลขประจำตัวประชาชน เลขที่บัญชีธนาคาร หมายเลขกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-wallet ID) หรืออีเมลแอดเดรส (e-mail address) ในการลงทะเบียนผ่านสถาบันการเงินหรือผู้ให้บริการชำระเงิน เพื่อผูกบัญชีธนาคาร หรือ e-wallet โดยในระยะแรกจะเริ่มจากการใช้หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ และเลขที่บัตรประจำตัวประชาชนก่อน ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนเข้าถึงบริการทางการเงินได้สะดวกมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นพื้นฐานของบริการทางการเงินต่าง ๆ ในอนาคต โดยจะก่อให้เกิดประโยชน์และส่งผลต่อทุกภาคส่วน ดังต่อไปนี้

1. ภาคประชาชน สามารถเข้าถึงบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว สามารถทำได้โดยง่าย ด้วยต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม ผ่านช่องทางและบริการชำระเงินที่หลากหลาย ทั้งการโอนเงิน การชำระเงินตามใบแจ้งหนี้ การชำระค่าสินค้าและบริการทางออนไลน์ รวมถึงการจ่ายภาษีหรือค่าธรรมเนียมต่าง ๆ แก่หน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ ประชาชนที่ได้รับเงินช่วยเหลือ เงินสวัสดิการ หรือเงินคืนภาษีจากภาครัฐจะได้รับเงินได้โดยตรงผ่านการโอนเงินเข้าบัญชีที่ลงทะเบียนไว้

2. ภาคธุรกิจ มีช่องทางรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สะดวกรวดเร็วจากการใช้ ID ที่ลงทะเบียนไว้ แทนการใช้เลขที่บัญชีเงินฝาก ช่วยเพิ่มโอกาสในทางธุรกิจจากการที่ลูกค้าสามารถชำระเงินได้สะดวกรวดเร็ว ด้วยต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการและ SME โดยเฉพาะการขายสินค้าทางออนไลน์ ที่สามารถรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ได้สะดวกและได้รับความเชื่อมั่นจากลูกค้า

3. ภาครัฐ เพิ่มประสิทธิภาพการโอนเงินจากภาครัฐสู่ประชาชนโดยใช้เลขประจำตัวประชาชน เช่น การโอนเงินสวัสดิการถึงประชาชนโดยตรง การคืนภาษีเงินได้เข้าบัญชีเงินฝากของผู้เสียภาษี ทำให้การจ่ายเงินของภาครัฐมีความโปร่งใส ลดความผิดพลาด และลดปัญหาการทุจริตจากการจ่ายเงินด้วยเงินสดหรือเช็ค นอกจากนี้ การชำระเงินแบบ Any ID ยังสามารถรองรับการส่งข้อมูลภาษีผ่านระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ไปพร้อมกับข้อมูลการชำระเงินซึ่งสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการจัดเก็บภาษีให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

4. เศรษฐกิจในภาพรวม สนับสนุนการลดใช้เงินสดในทุกภาคส่วน ลดต้นทุนการบริหารจัดการธนบัตรของประเทศ เช่น การพิมพ์ การขนส่ง การนับคัด และการทำลายธนบัตร ลดปัญหาเศรษฐกิจนอกระบบ จากการทำธุรกรรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพิ่มความโปร่งใสและลดปัญหาการทุจริตและเศรษฐกิจนอกระบบ รวมถึงเพิ่มความรวดเร็วคล่องตัวในการหมุนเวียนเงินในระบบเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ข้อมูลการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ยังสามารถนำมาวิเคราะห์ เพื่อวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดนโยบายช่วยเหลือธุรกิจ และประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

## โครงการที่ 2 การขยายการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์

เนื่องจากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น บัตรเอทีเอ็ม และบัตรเดบิต เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยยกระดับวิถีชีวิตของประชาชนและสนับสนุนให้ประชาชน ภาคธุรกิจ ภาครัฐ เข้าถึงบริการทางการเงิน/การชำระเงินได้อย่างแพร่หลาย โครงการนี้จึงเป็นการส่งเสริมการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีค่าธรรมเนียมต่ำแทนการใช้จ่ายเงินสดเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ห่างไกล รวมทั้งการกระจายอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์หลากหลายรูปแบบ เช่น เครื่อง EDC เครื่องรูดบัตรมือถือ (MPOS) และ Mobile Application ตามความเหมาะสมของร้านค้าและพื้นที่ เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกในการชำระเงินให้กับประชาชน และเป็นช่องทางในการส่งข้อมูลการซื้อขายและภาษีให้กับกรมสรรพากร อีกทั้ง จะส่งเสริมการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้จ่ายเงินสดในทุกภาคส่วน โดยภาครัฐที่จะใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือในการจ่ายสวัสดิการจากภาครัฐไปสู่ประชาชนโดยตรง และการมีมาตรการจูงใจประชาชนและร้านค้าในการใช้บัตรและรับบัตร เพื่อส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการชำระเงินจากเงินสดไปสู่การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างทั่วถึง แพร่หลาย เอื้อต่อการสร้างสังคมที่เป็น Cashless society ซึ่งจะช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน และศักยภาพการแข่งขันของภาคธุรกิจ และประเทศ สอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลของรัฐบาล

ดังนั้น โครงการขยายการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์จึงจะเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนดังต่อไปนี้

1. ภาคประชาชน สามารถเข้าถึงบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวก และด้วยค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม ทั้งการใช้จ่ายด้วยบัตรแทนการใช้จ่ายเงินสด และการรับเงินสวัสดิการจากภาครัฐผ่านบัตร
2. ภาคธุรกิจ เพิ่มประสิทธิภาพการทำธุรกิจและลดต้นทุนจัดการเงินสดและเช็ค โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) สามารถรับชำระเงินด้วยบัตรได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำลง ทำให้สามารถบริหารจัดการเงินได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ลดโอกาสเกิดความผิดพลาดและการทุจริตจากการใช้จ่ายเงินสด ซึ่งจะช่วยพัฒนาศักยภาพการแข่งขันและสร้างโอกาสทางธุรกิจ
3. ภาครัฐ สามารถบริหารจัดการการจ่ายเงินสวัสดิการและเงินช่วยเหลือต่าง ๆ ให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถประเมินประสิทธิผลของเงินช่วยเหลือต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น โดยภาครัฐสามารถจ่ายเงินสวัสดิการให้แก่ประชาชนได้โดยตรง รวดเร็ว ตรงกลุ่มเป้าหมาย ลดความซ้ำซ้อน ลดข้อผิดพลาด ซึ่งทำให้กระบวนการจ่ายเงินสวัสดิการของภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน รวมทั้ง มีข้อมูลการใช้จ่ายของประชาชนที่ได้รับความช่วยเหลือ เพื่อนำมาใช้พิจารณาจัดสรรเงินและกำหนดรูปแบบสวัสดิการที่เหมาะสม ให้ตรงตามวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้นในอนาคต เช่น การใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อในการใช้บริการต่าง ๆ ของภาครัฐตามที่รัฐบาลจะกำหนดต่อไป (เช่น ระบบขนส่งสาธารณะ ระบบการรักษาพยาบาล) นอกจากนี้ ภาครัฐจะได้รับข้อมูลธุรกรรมการซื้อขายสินค้าและบริการผ่านการชำระเงินทางบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์

## โครงการที่ 3 ระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

โครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการพัฒนาการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice) และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Receipt) เพื่ออำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนในการจัดทำใบกำกับภาษี รวมทั้งการนำส่งรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและการนำส่งภาษีเมื่อมีการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment อันจะช่วยลดระยะเวลาและขั้นตอนของภาคเอกชนในการจัดทำเอกสารและการชำระภาษี

โดยเมื่อมีการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment จะมีการเชื่อมโยงระบบการชำระภาษีเข้ากับระบบการชำระค่าสินค้าและบริการ ซึ่งจะเป็นการลดขั้นตอนการชำระภาษีและการนำส่งเอกสารภาษีอากร โดยจะถือเป็นการชำระภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายเบ็ดเสร็จได้ขณะที่ทำธุรกรรมชำระค่าสินค้าและบริการผ่านสถาบันการเงิน โดยหากผู้ประกอบการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบ e-Payment ธนาคารจะทำหน้าที่ในการนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายและทำหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายอีก พร้อมกันนั้นธนาคารจะนำส่งข้อมูลการเงินที่ทำธุรกรรมและข้อมูลภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายให้แก่กรมสรรพากรไปในคราวเดียวกันโดยตรง อันจะอำนวยความสะดวกในด้านภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่ผู้ประกอบการที่ทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างครบวงจร ดังต่อไปนี้

1. ผู้ประกอบการจะจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนที่ลดลง เช่น ขั้นตอนการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. ผู้ประกอบการจะมีช่องทางจัดส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ที่หลากหลายสอดคล้องกับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและสะดวกยิ่งขึ้น เช่น การถ่ายโอนข้อมูลแบบ Host to Host การถ่ายโอนข้อมูลผ่านผู้ให้บริการ (Service Provider) การถ่ายโอนข้อมูลโดยการอัพโหลดข้อมูล การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์ของกรมสรรพากร การส่งใบกำกับภาษีและใบรับผ่านระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลาง (Simple Centrally Signed Email) เป็นต้น
3. ผู้ประกอบการจะมีภาระในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มลดลง โดยกรมสรรพากรจะจัดทำรายงานภาษีขายโดยอัตโนมัติ (Electronic VAT report) เมื่อข้อมูลภาษีซื้อ-ภาษีขายบนระบบอิเล็กทรอนิกส์ครบถ้วน

#### โครงการที่ 4 โครงการ e-Payment ภาครัฐ

โครงการนี้เป็นการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม และเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการส่งเสริมการรับจ่ายเงินของหน่วยงานภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมให้มีฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับสวัสดิการของภาครัฐ ควบคู่กับการจ่ายเงินให้แก่ประชาชนโดยตรงผ่าน Any ID โดยการใช้อยู่ที่บัตรประจำตัวประชาชน รวมทั้งให้สถาบันการเงินเป็นช่องทางการจ่ายเงินและเก็บข้อมูลจากประชาชน ซึ่งจะช่วยให้สามารถจ่ายเงินช่วยเหลือและเงินสวัสดิการให้แก่ประชาชนได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ลดความผิดพลาด ลดความซ้ำซ้อน และลดการทุจริตจากการจ่ายเงินด้วยเงินสดและเช็ค ด้วยการลงทะเบียนประชาชนผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเพื่อรับสวัสดิการผ่านสถาบันการเงิน โดยโครงการ e-Payment ภาครัฐ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) โครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม และ 2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์

1. โครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม เป็นการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางให้ภาครัฐสามารถจ่ายเงินช่วยเหลือและสวัสดิการให้แก่ประชาชนถูกกลุ่มเป้าหมาย กล่าวคือ ปัจจุบันหน่วยงานของภาครัฐซึ่งเป็นเจ้าของฐานข้อมูลประชาชนตามอำนาจหน้าที่ หลายหน่วยงานยังไม่มีการจัดเก็บฐานข้อมูลประชาชนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หรือมีแต่ข้อมูลไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง และไม่ปัจจุบัน รวมทั้งต้องใช้ระยะเวลาปรับปรุงระบบฐานข้อมูลและยังมีปัญหาอุปสรรคด้านข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ทำให้การจ่ายเงินสวัสดิการต่าง ๆ หรือผู้ที่ได้รับเงินสวัสดิการได้รับเงินล่าช้า หรือได้รับเงินแต่ไม่เต็มจำนวน ปัญหานี้

เกิดจากการที่รัฐบาลไม่มีฐานข้อมูลประชาชน ทำให้ผู้มีรายได้น้อยซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่รัฐบาลต้องการให้ความช่วยเหลือ ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐได้ตรงตามความต้องการ หรือได้รับแบบไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ดังนั้น รัฐบาลจึงจัดทำโครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคมขึ้น เพื่อให้ภาครัฐสามารถจ่ายเงินช่วยเหลือและสวัสดิการให้แก่ประชาชนได้โดยตรง ถึงมือประชาชนอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ถูกกลุ่มเป้าหมายไม่เกิดความซ้ำซ้อน ลดข้อผิดพลาด และรัฐยังนำผลที่ได้มาประเมินเพื่อจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

2. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มช่องทางการให้บริการรับชำระค่าบริการจากประชาชนให้กับส่วนราชการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถรับชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเงินของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีความถูกต้อง รวดเร็ว สามารถส่งเงินถึงผู้รับได้โดยตรง ลดความซ้ำซ้อน โปร่งใส ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ลดโอกาสการทุจริต และสามารถติดตามตรวจสอบได้ง่าย ซึ่งจะส่งผลให้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการชำระเงินโดยรวมของประเทศ ซึ่งการดำเนินงานแบ่งเป็น ดังนี้

### 2.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บและนำส่งเงินภาครัฐ

2.1.1 ส่งเสริมให้ส่วนราชการต่าง ๆ สามารถรับชำระเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างคล่องตัว ซึ่งจะช่วยให้ผู้ชำระเงินที่จะชำระค่าบริการต่าง ๆ กับภาครัฐ ทั้งประชาชนและผู้ค้ากับภาครัฐจะมีทางเลือกชำระค่าบริการต่าง ๆ เช่น ATM , Internet Banking , Bill Payment ให้แก่ส่วนราชการมากขึ้น

2.1.2 พัฒนาระบบให้รองรับการนำเงินส่งคลังแทนการนำเงินส่งคลังด้วยเงินสดและเช็คคลังด้วยวิธีโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของกรมบัญชีกลางและสำนักงานคลังจังหวัด ผ่านระบบ GFMS

2.1.3 สำหรับหน่วยงานที่ยังไม่มีระบบงานอิเล็กทรอนิกส์ในการรับชำระเงิน และมีการรับชำระเงินในแต่ละปีจำนวนไม่มาก จะมีการพัฒนาระบบกลางรับเงินและนำเงินส่งคลังด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment Portal of Government) มารองรับ

### 2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกและจ่ายเงินภาครัฐ

2.2.1 ส่งเสริมให้ส่วนราชการต่าง ๆ สามารถจ่ายเงินได้อย่างคล่องตัวขึ้น ด้วยการจ่ายเงินด้วยบัตรเครดิตราชการและบัตรจัดซื้อ รวมทั้ง การจ่ายเงินของส่วนราชการให้ข้าราชการและบุคคลภายนอกด้วยวิธีโอนเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคาร

2.2.2 กรมบัญชีกลางจะจ่ายตรงให้แก่ผู้ค้า (Vender) กับภาครัฐ (GFMS Direct Payment) โดยการโอนเงิน ด้วย Any ID

2.2.3 พัฒนาระบบ GFMS ให้กรมบัญชีกลางสามารถจะโอนเงินอุดหนุนทั่วไป ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีล้อเลื่อนตรงให้แก่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) (GFMS Direct Payment)

2.2.4 พัฒนาการจ่ายเงินให้ส่วนราชการด้วยวิธีโอนเงินผ่านระบบการจ่ายเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมบัญชีกลาง โดยคาดว่าจะจ่ายตรงครบทุกส่วนราชการภายในเดือนกันยายน 2559

2.2.5 หลังจากที่มีการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนผู้มีสิทธิได้รับสวัสดิการ เช่น เบี้ยผู้สูงอายุ เบี้ยคนพิการ สวัสดิการเด็กแรกเกิด และเงินช่วยเหลือเกษตรกรแล้ว กรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินสวัสดิการให้แก่ผู้มีสิทธิดังกล่าวผ่านระบบการชำระเงินแบบ Any ID โดยใช้เลขบัตรประชาชน หรือหมายเลข

อื่นใดของผู้มีสิทธิเป็นการระบุผู้รับเงิน ในการโอนเงินจากบัญชีธนาคารของภาครัฐไปยังบัญชีธนาคารของประชาชน เพื่อนำร่องการจ่ายเงินสวัสดิการบางประเภทที่มีข้อมูลพร้อม โดยมีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้เชื่อมโยงฐานข้อมูล คาดว่าจะเริ่มได้ประมาณเดือนกันยายน 2559

2.2.6 พัฒนาระบบเพื่อให้ข้าราชการผู้ประสงค์ขอเบิกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น สามารถส่งคำขอเบิกผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Form) และกรมบัญชีกลางจะโอนเงินตรงเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของข้าราชการผู้ขอเบิก คาดว่าจะเสร็จประมาณเดือนธันวาคม 2559

ประโยชน์ที่จะได้จากโครงการ e-Payment ภาครัฐ คือ

1. ประชาชนที่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล เช่น ผู้มีรายได้น้อยจะได้รับสิทธิตามที่ควรได้รับ ในขณะที่ภาครัฐมีฐานข้อมูลกลางของประชาชนที่ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน สามารถบริหารจัดการเงินช่วยเหลือได้ตรงตามวัตถุประสงค์ มั่นใจว่าจะถึงมือประชาชนอย่างถูกต้อง และลดโอกาสเกิดการทุจริต ซึ่งจะช่วยให้ภาครัฐสามารถบริหารจัดการเงินสวัสดิการได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใสมากขึ้น

2. ช่วยยกระดับวิถีชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลให้สามารถเข้าถึงบริการทางการเงิน และบริการ e-Payment ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ด้วยค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม ทำให้การโอนเงินและการชำระเงินของประชาชนสามารถทำได้โดยง่าย โดยใช้เลขบัตรประจำตัวประชาชนหรือหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่นอกเหนือจากเลขบัญชีเงินฝากธนาคาร และสามารถทำธุรกรรมทางการเงินผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้โดยง่ายและสะดวกขึ้น

3. การเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนให้คุ้นเคยกับการใช้วิธีการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้เงินสดมากขึ้น จะทำให้ร้านค้าต่าง ๆ เข้าสู่ระบบ e-Payment ได้เร็วขึ้น

4. การเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ภาครัฐบริหารจัดการเงินงบประมาณได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่ายแล้ว ยังสามารถส่งเงินถึงผู้รับได้โดยตรง และทำให้กระบวนการรับส่งเงินของภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ลดโอกาสการทุจริต

ทั้งนี้ หากโครงการระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) สามารถดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์ที่วางไว้ กระทรวงการคลังคาดว่าจะช่วยลดต้นทุนของประเทศ โดยเฉพาะต้นทุนการบริหารจัดการเงินสดของประเทศ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ช่วยชักจูงให้เศรษฐกิจนอกระบบเข้าสู่ระบบ และช่วยให้มีการเก็บรวบรวมฐานข้อมูลการรับจ่ายเงินและสวัสดิการประชาชน ซึ่งจะสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงิน ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย และง่าย โดยเฉพาะประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีสิทธิรับเงินสวัสดิการจากภาครัฐ จะมีช่องทางการรับเงินช่วยเหลือที่สะดวกขึ้น ภาครัฐสามารถจ่ายเงินสวัสดิการถึงมือประชาชนเต็มเม็ดเต็มหน่วย ถูกกลุ่มเป้าหมาย และที่สำคัญคือจะมีฐานข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการประเมินผลนโยบายปัจจุบันเพื่อนำไปพัฒนานโยบายสวัสดิการสังคมในอนาคตได้ อีกทั้งยังช่วยในการบริหารจัดการเงินงบประมาณให้รวดเร็ว ลดค่าใช้จ่าย และโปร่งใสมากขึ้น

แต่ด้วยระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 4 โครงการดังกล่าว เป็นเรื่องใหม่สำหรับคนไทย ซึ่งอาจยังไม่มี ความมั่นใจและไม่มีความเชื่อถือในระบบการชำระเงินดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงได้ออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ พ.ศ. 2559 ขึ้น และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2559 ที่ผ่านมา เพื่อควบคุมดูแลการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

#### เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการคลัง. (2559). National e-Payment พลิกโฉมระบบการชำระเงินของไทย “ว่องไว มั่นใจ ไร้รอย”. สืบค้น 2 สิงหาคม 2559. จาก <http://www.mof.go.th/home/eco/220459.pdf>

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ พ.ศ. 2559 (30 มีนาคม 2559). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 133 ตอนที่ 29 ก, น.9.

ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ. (2559). สืบค้น 2 สิงหาคม 2559. จาก <http://www.epayment.go.th/home/app/>

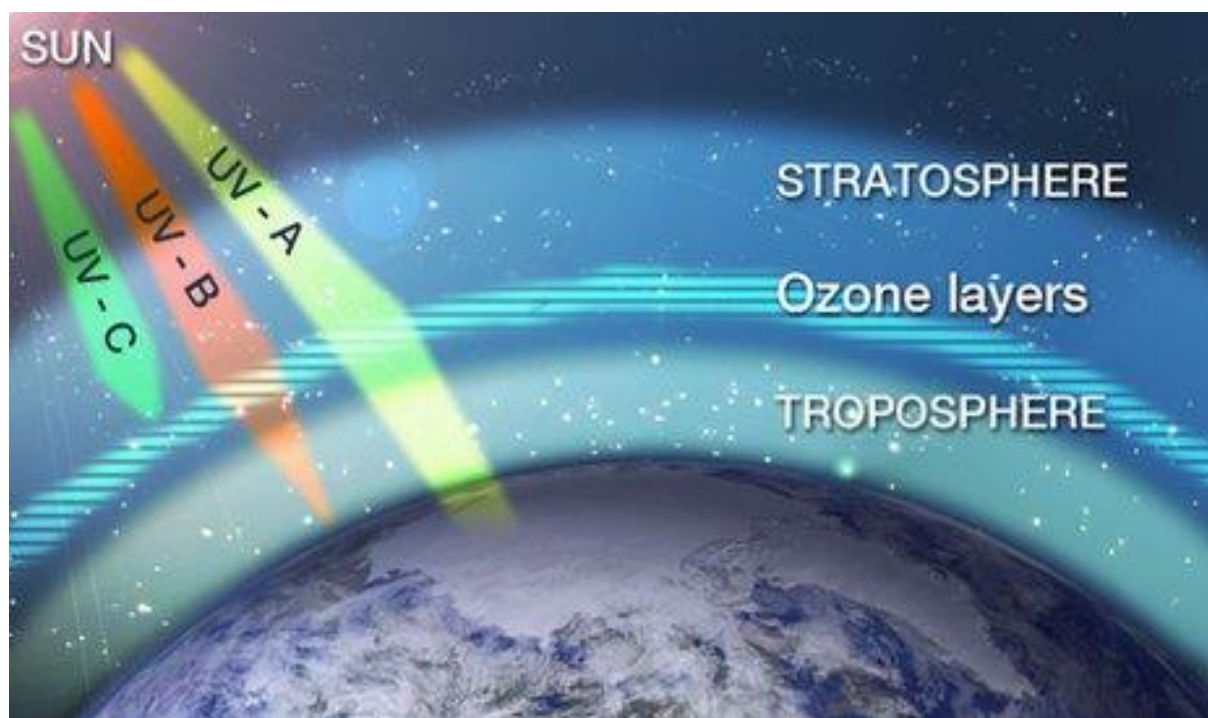
รัฐบาลไทย. (2559). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan). สืบค้น 5 สิงหาคม 2559. จาก <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/98592>

#### ภาพอ้างอิง

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ. (ม.ป.ป.). สืบค้น 16 สิงหาคม 2559 จาก [http://www.nationweekend.com/home/media//news-calendar/photo\\_news/news\\_img\\_1363\\_1.jpg](http://www.nationweekend.com/home/media//news-calendar/photo_news/news_img_1363_1.jpg)

## โอโซน

เรียบเรียงโดย...จันทพร สีหาบุญลี



ภาพจาก : [http://adst.org/wp-content/uploads/2014/09/Ozone-layer\\_1.jpg](http://adst.org/wp-content/uploads/2014/09/Ozone-layer_1.jpg)

สภาวะอากาศของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นเหตุให้มวลมนุษยชาติหันมาให้ความสนใจที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจกับบรรยากาศของโลกมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะคำว่า โอโซน ซึ่งเป็นก๊าซทำหน้าที่ดูดซับรังสีทุกชนิดที่แผ่ออกมาจากดวงอาทิตย์ โอโซนเป็นรูปของก๊าซออกซิเจนที่มีพลัง (Active Oxygen) สามารถทำปฏิกิริยาออกซิเจนกับสารอินทรีย์ได้เกือบทุกชนิด ทั้งในน้ำและในอากาศ มีฤทธิ์ในการฆ่าเชื้อที่รุนแรงและเร็วกว่าคลอรีนถึง 3,125 เท่า โอโซนเป็นก๊าซที่มีโครงสร้างไม่เสถียรหลังทำปฏิกิริยา โอโซนจะแปรสภาพกลับเป็นก๊าซออกซิเจน ซึ่งไม่เป็นอันตรายหรือผลกระทบใด ๆ ต่อมนุษย์ สัตว์ สิ่งแวดล้อม และเป็นก๊าซที่ถูกค้นพบเมื่อ ค.ศ. 1842 โดยนักเคมีชาวเยอรมันชื่อ คริสเตียน เฟเดอริก ชอนไบน์ โดยตั้งชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า OZEIN ที่แปลว่า ดม นอกจากนี้ โอโซนยังมีคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. โอโซนช่วยในการขจัดกลิ่นเหม็น กลิ่นไม่พึงประสงค์ต่างๆ โดยส่วนประกอบไอระเหยของสารอินทรีย์จะถูกโอโซนเข้าทำลาย ส่งผลให้กลิ่นไม่พึงประสงค์หรือ กลิ่นอับชื้นต่าง ๆ ถูกขจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

2. โอโซนช่วยในการทำลาย และยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อโรค เซลล์โปรตีนที่ห่อหุ้มและหล่อเลี้ยงเชื้อโรคต่างๆ เช่น แบคทีเรีย ไวรัส สปอร์ หรือเชื้อรา จะถูกโอโซนเข้าไปทำลาย ทำให้เชื้อโรคไม่สามารถเจริญเติบโตได้

3. **โอโซนช่วยในการสลายก๊าซพิษ** โดยจะเข้าไปทำลายโครงสร้างของก๊าซพิษต่าง ๆ ทำให้เกิดการสลายตัวหรือเปลี่ยนรูป

4. **โอโซนมีคุณสมบัติในการฟอกสี** ปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีโอโซนเข้ามาใช้ในการผลิตน้ำดื่ม บรรจุขวดการบำบัดน้ำเสีย และน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากโอโซนมีคุณสมบัติในการฟอกสี และบำบัดน้ำ ทำให้น้ำเสียที่เคยก่อให้เกิดปัญหามลภาวะทั้งทางน้ำและอากาศสามารถกลับมาเป็นน้ำที่ใสและคุณลักษณะของน้ำที่ดีขึ้น ไม่เป็นพิษต่อสภาพแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีประเด็นความเข้าใจผิดว่า การเกิดรูโหว่ในชั้นโอโซน เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน รูโหว่นั้นมิได้เป็นสาเหตุที่ทำให้โลกร้อนขึ้น แต่จะทำให้รังสีที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิตผ่านเข้ามาถึงพื้นโลกมากขึ้น กล่าวคือ บรรยากาศที่ห่อหุ้มโลกอยู่นั้นมีทั้งหมด 4 ชั้นได้แก่ ชั้นโทรโพสเฟียร์ สตราโตสเฟียร์ เมโซสเฟียร์ เทอร์โมสเฟียร์ และการเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนนั้น เกิดขึ้นที่ชั้นบรรยากาศที่อยู่ใกล้ผิวโลกมากที่สุดคือ ประมาณเพียง 10-15 กิโลเมตรจากผิวโลกขึ้นไป นั่นคือ เกิดขึ้นในชั้นโทรโพสเฟียร์ ขณะที่ชั้นบรรยากาศที่ปกคลุมโอโซนมาก ได้แก่ ชั้นสตราโตสเฟียร์ ซึ่งอยู่ไกลจากพื้นผิวโลกขึ้นไปประมาณ 50 กิโลเมตร และอยู่เหนือชั้นโทรโพสเฟียร์ โดยก๊าซโอโซนทำหน้าที่ดูดซับรังสีอัลตราไวโอเล็ตชนิดบี หรือ UV-B ซึ่งเป็นรังสีที่มีอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและธรรมชาติ หากมนุษย์ได้รับรังสีนี้เป็นระยะเวลานาน จะมีความเสี่ยงในการเกิดอันตรายต่อผิวหนังและดวงตา ทั้งนี้พบว่า หากโอโซนในบรรยากาศในชั้นสตราโตสเฟียร์ลดลงเพียงร้อยละ 1 จะมีผลทำให้อัตราการเกิดต่อกระจกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6-0.8 นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งผิวหนัง โดยเฉพาะโรคมะเร็งผิวหนังเมลาโนมา ซึ่งพบว่าเป็นกันมากในหมู่คนผิวขาว รวมทั้งทำให้ภูมิคุ้มกันโรคลดลง ซึ่งทำให้เกิดโรคติดต่อต่าง ๆ มากขึ้น นอกจากนี้รังสี UV-B จะมีผลต่อมนุษย์แล้ว สัตว์และพืชก็ได้รับผลกระทบจากรังสีดังกล่าวนี้เช่นกัน โดยรังสี UV-B จะไปทำลายการเจริญเติบโตของสัตว์ในช่วงแรก และทำให้แปลงตอซึ่งเป็นอาหารสำคัญของสัตว์น้ำ ในกระบวนการห่วงโซ่อาหารในน้ำ มีปริมาณลดลง ส่วนผลกระทบต่อพืชนั้น พบว่ารังสี UV-B จะทำให้การเจริญเติบโตของพืชลดลง

อย่างไรก็ตาม แม้การเกิดภาวะโลกร้อน มิได้มีสาเหตุโดยตรงจากการเกิดรูโหว่ในชั้นโอโซน แต่การเพิ่มขึ้นของสารทำลายชั้นโอโซนในที่เกิดจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกนั้น นอกจากจะยิ่งไปเพิ่มความหนาของบรรยากาศในชั้นโทรโพสเฟียร์ ซึ่งจะทำให้รังสีความร้อนถูกสกัดกั้น และแผ่ความร้อนกลับมายังพื้นผิวโลกได้มากยิ่งขึ้นแล้ว สารทำลายชั้นโอโซนที่สามารถทะลุผ่านชั้นโทรโพสเฟียร์ขึ้นไปยังชั้นสตราโตสเฟียร์ได้ ก็จะไปทำลายโอโซนได้อย่างรวดเร็วจากการเกิดปฏิกิริยาแบบลูกโซ่ จนส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตบนโลกที่ยังรุนแรงมากขึ้น เพราะแสงอาทิตย์ที่ส่องผ่านมานั้นนอกจากจะถูกกักเก็บและทำให้โลกร้อนแล้ว ยังมีรังสีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในโลกคือ รังสี UV-B ปะปนเข้ามาในปริมาณที่เข้มข้นขึ้นด้วย ดังนั้น ไม่ว่าจะป็นภาวะโลกร้อน หรือการเกิดรูโหว่ในชั้นโอโซน ถือเป็นปรากฏการณ์อันตรายอันนำมาซึ่งภัยคุกคามใหญ่หลวงที่มนุษย์ทุกคนต้องร่วมกันดำเนินการเพื่อช่วยลดผลกระทบต่อทั้งโลกและตัวมนุษย์เอง

ทีมนักวิทยาศาสตร์นานาชาตินำโดย ศาสตราจารย์ ซูซาน โชลมอน นักวิจัยชาวอเมริกัน ผู้ค้นพบสาเหตุที่ชั้นโอโซนเหนือทวีปแอนตาร์กติกา ในขั้วโลกใต้ถูกทำลายบางส่วนลงเป็นรูโหว่ขนาดใหญ่ในปี 1986 เผยแพร่รายงานการศึกษาครั้งใหม่ระหว่างช่วงปี 2000 จนถึงปี 2015 พบว่าช่องโหว่ของชั้นโอโซนดังกล่าวเริ่มหดเล็กลง ถือเป็นหลักฐานชัดเจนเป็นครั้งแรกว่า ชั้นโอโซนเหนือแอนตาร์กติกาถึงปรับตัวดีขึ้น หลังจากพบว่า

ขนาดของช่องโหว่ดังกล่าวในปี 2015 หดเล็กกว่าขนาดในปี 2000 ราว 4 ล้านตารางกิโลเมตร หรือประมาณ เท่ากับประเทศอินเดียทั้งประเทศ การตรวจสอบพบการเสียหายตัวเองดีขึ้นของชั้นโอโซนดังกล่าวนี้ ทีมวิจัยระบุว่า เป็นผลลัพธ์ที่เห็นได้ชัดเจนจากการห้ามใช้สารเคมีคลอโรฟลูโอโรคาร์บอน หรือสารซีเอฟซี ในพิธีสาร มอนเทรอัล ปี 1987 หลังจากศาสตราจารย์โซโลมอนเผยแพร่ผลศึกษาวิจัยระบุว่า ซีเอฟซีก่อให้เกิดโมเลกุลของ คลอรีนและโบรมีนที่เป็นตัวการในการทำลายชั้นโอโซนให้บางลง ก่อนหน้านั้นซีเอฟซีมีการนำมาใช้กันอย่าง กว้างขวางในผลิตภัณฑ์อย่างสเปรย์ต่างผม, ตู้เย็น เรื่อยไปจนถึงเครื่องปรับอากาศ ก่อนหน้านี้มีงานวิจัยหลาย ชิ้นที่แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลของซีเอฟซีต่อชั้นบรรยากาศนั้นลดลง แต่งานวิจัยชิ้นใหม่นี้ถือเป็นเครื่องบ่งชี้ ที่ชัดเจนว่า กลไกตามธรรมชาติได้เริ่มช่วยให้ชั้นโอโซนขยายตัวกลับคืนมาอีกครั้ง เมื่อไม่มีตัวการทำลายที่สำคัญ ในชั้นบรรยากาศ ในการศึกษาวิจัยครั้งใหม่นี้ ศาสตราจารย์โซโลมอน พร้อมกับทีมวิจัยจากมหาวิทยาลัยลีดส์ ในประเทศอังกฤษ อาศัยข้อมูลจากหลายแหล่งมาประมวลกัน เพื่อให้ได้ภาพรวมของชั้นโอโซนในครั้งนี้ รวมทั้ง ข้อมูลที่ได้จากบัลลูนตรวจอากาศและดาวเทียม จากนั้นนำไปป้อนเข้าสู่โปรแกรมสร้างแบบจำลองด้วย คอมพิวเตอร์ ซึ่งผลที่ได้แสดงให้เห็นถึงรูโหว่ของชั้นโอโซนที่เล็กลงดังกล่าว

ศาสตราจารย์โซโลมอนตั้งข้อสังเกตว่า หลังจากพิธีสารมอนเทรอัลในปี 1987 โลกพากันลดการใช้ สารซีเอฟซีเป็นขั้นตอนจนกระทั่งทุกประเทศยุติการใช้ซีเอฟซีโดยสิ้นเชิงในปี 2000 แต่ก็ยังมีการตรวจพบ คลอรีนเป็นจำนวนมากในชั้นบรรยากาศ สาเหตุหนึ่งนั้นเป็นเพราะคลอรีนมีช่วงอายุระหว่าง 50-100 ปี ดังนั้น คลอรีนในชั้นบรรยากาศจึงเริ่มต้นสลายตัวอย่างช้า ๆ ทำให้ชั้นโอโซนฟื้นตัวขึ้นช้าตามไปด้วย ก่อนหน้านี้นักวิทยาศาสตร์คาดการณ์ว่า กว่าชั้นโอโซนในชั้นบรรยากาศสตราโตสเฟียร์จะกลับมาสมบูรณ์เหมือนเดิมน่าจะ อยู่ในช่วงระหว่างปี 2050 หรือไม่ก็ในปี 2060 การเริ่มเห็นการฟื้นตัวของชั้นโอโซนอย่างชัดเจนตั้งแต่เดือน กันยายนที่ผ่านมา จึงนับว่าเป็นข่าวที่น่ายินดี อนึ่ง ธรรมชาติสร้างชั้นโอโซนขึ้นมาในชั้นบรรยากาศเพื่อให้ทำ หน้าที่ปกป้องโลกด้วยการสกัดรังสีอัลตราไวโอเล็ตจากดวงอาทิตย์ ซึ่งไม่เพียงก่อให้เกิดมะเร็งผิวหนัง ต้อกระจก ในคนเราแล้ว ยังสามารถส่งผลเสียต่อสัตว์และพืชโดยรวมอีกด้วย

### เอกสารอ้างอิง

ชั้นโอโซน. สืบค้น 24 กรกฎาคม 2559. จาก

<http://www.oknation.net/blog/nitimada3/2016/07/14/entry-4>

ภาวะโลกร้อน กับการเกิดรูโหว่ของชั้นโอโซน. สืบค้น 24 กรกฎาคม 2559. จาก

[www.ozoneinter.com/benefit.html](http://www.ozoneinter.com/benefit.html)

### ภาพอ้างอิง

ชั้นของบรรยากาศ. (ม.ป.ป.). สืบค้น 16 สิงหาคม 2559 จาก <http://adst.org/>

[wp-content/uploads/2014/09/Ozone-layer\\_1.jpg](http://adst.org/wp-content/uploads/2014/09/Ozone-layer_1.jpg)